

panorama

inforegio

35

Ruduo 2010

Didesnės socialinės įtraukties link –

regioninės politikos indėlis

lt

REDAKCIJOS SKILTIS

Dirk Ahner

APŽVALGA

Geresnė socialinė įtrauktis: regioninė perspektyva

3

4-6

INTERVIU

Karima Delli – Fintan Farrell – Paul Bevan

7-9

2010-IEJI EUROPOS METAI

Socialinė įtrauktis, kova su skurdu

10

EUROPOS SOCIALINIS FONDAS

Kaip nutraukti uždarą skurdo ratą

11

ATSKIRTIS IR MIESTŲ PLĖTRA

Socialinė įtrauktis ir sanglaudos politika – urbanistinė perspektyva

12-13

ĮTRAUKTIS IR ETNINĖS MAŽUMOS

Etninių mažumų socialinė įtrauktis: romų atvejis
Regioninės lėšos padeda imigrantams kurti verslą

14-15

JASMINE IR PROGRESS

Naujos ES priemonės tenkins mikrofinansavimo poreikį

16

SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR ĮTRAUKTIS

Globos bendruomenėse poreikis

17

EUROPOJE

ACCES – Tarptautinės investicijos į jaunimą
Kompiuterinis raštingumas – langas į ateitį
„RobotDalen“ – išmanieji nepriklausomo gyvenimo pagalbininkai
Romų įtrauktis – siekis pakeisti esamą padėtį
Pagalba nepalankiausioje padėtyje esantiems asmenims Vengrijoje

18-22

UŽKULISIUOSE

ERPF pokyčiai – biurokratizmo mažinimas ir lėšų išlaisvinimas

23

REGIONAI – SVARBŪS

Projektai be sienų
Konkurencingos sveikatos priežiūros paslaugos – „Longlife“

24-25

26-27

BENDRADARBIAVIMAS

„Regionų ekonominiai pokyčiai“ – tvaraus ekonomikos augimo formavimas
Regionų komiteto forumas dėl atskirties

28

DIENORAŠČIO DATOS – BŪKITE IŠGIRSTI

Nuotraukos (puslapiai):

Virželis: © EK

2, 4, 6, 7, 9, 11, 14-15, 16, 17, 21, 23, 26 puslapiai: © EK

13 puslapis: iStockphoto

14 puslapis: © Atviros visuomenės institutas (Open Society Institute)

18 puslapis: © ACCES

19 puslapis: © Olga Posaškova

20 puslapis: © Inmotion Intelligence AB

22 puslapis: © Levente Huszti (NDA), István Kopcsik (Daugiakultūrė pedagoginė institucija)

24 puslapis: © Longlife – TU Berlin, tek

25 puslapis: © Pekka Fali

26 puslapis: © Regionų komitetas

Šis žurnalas išspausdintas anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis ant perdirbto popieriaus.

Internete jį galima skaityti 21 kalba adresu: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_lt.htm

Šiame leidinyje išsakytos nuomonės priklauso autoriui ir nebūtinai išreiškia Europos Komisijos nuomonę.

Mūsų Europos – konkurencingos pasaulinės scenos veikėjos, vietos, kur gera gyventi, dirbti ir išeiti į pensiją, ir socialinio modelio, kurio pavyzdžiu seka net Brazilija, – ateitis priklauso nuo mūsų gebėjimo kiekvienam piliečiui suteikti galimybę būti aktyviu, gerbiamu ir save realizavusiu mūsų visuomenės nariu. 2010-ieji – Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metai – pabrėžia poreikį kurti įtraukesnę Europą, nes tai gyvybiškai svarbu siekiant tvaraus ekonomikos augimo, daugiau ir geresnių darbo vietų ir socialinės sanglaudos.

Šiuos tikslus papildo pagal ES sanglaudos politiką vykdoma veikla ir finansinės priemonės, kaip antai Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) ir Europos socialinis fondas (ESF). Šiom dviem pagrindinėm priemonėm siekiama paremti įvairias programas, pradedant transporto infrastruktūros tobulinimu, kuris atveria per menkai išsivysčiusioms vietovėms naujas galimybes, ir baigiant skatinimu mokytis visą gyvenimą. „Panorama“ pristato šešis projektus iš visos Europos, kurie parodo, kaip ERPF išlaidos padeda pažeidžiamiems mūsų visuomenės sektoriams įveikti atskirties pavojus.

Koks sanglaudos vaidmuo lengvinant skurdą ir atskirtį? Ko imamasi siekiant įkvėpti gyvybę silpniems miestų rajonams? Ar esamos taisyklės sėkmingai pritaikomos kintančioms Europos sąlygoms? Mes ne tik svarstome šiuos klausimus, bet ir kalbiname svarbiausius asmenis, atsakingus už socialinę įtrauktį, norėdami sužinoti, kurios sritys, jų nuomone, turėtų būti prioritetinės.

„Europa 2020“ – tai XXI a. Europos strateginė vizija. Ji rodo, kaip ES gali tapti atsparesnė ekonomikos sukrėtimams ir virsti sumania, tvaria ir įtraukia ekonomika, pasižyminčia dideliu užimtumu, produktyvumu ir socialine sanglauda.

Realiai, žmonių lygmenyje, veikianti sanglaudos politika vaidina esminį vaidmenį siekiant 2020 m. strategijos tikslų ir užtikrina, kad tie, kuriems gresia atskirtis, neliktų šalikelėje. Visus kolektyvinės visuomenės privalumus pirmiausia pajus regionai.

Už regioninę politiką atsakingas generalinis direktorius Dirkas Ahneris

GERESNĖ SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS: REGIONINĖ PERSPEKTYVA

ES paskelbė 2010-uosius kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais. Atsižvelgdami į minėtas problemas, šiame „Panoramos“ leidinyje apžvelgiame, kaip regioninės politikos finansuojami veiksmai padeda siekti ES iškeltų tikslų kurti įtraukią ir produktyvią visuomenę.

Kokie yra šių metų tikslai?

Vienas iš svarbiausių šių metų tikslų yra atnaujinti ES įsipareigojimą kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi. Sprendžiant šiaandienines problemas, susijusias, pavyzdžiui, su klimato kaita ir ES demografinę padėtimi, ir kovojant su vis dar labai juntamais ekonomikos krizės padariniais, akivaizdu, kad Europa negali sau leisti palikti gabių ir norių žmonių visuomenės pakraščiuose.

Šie metai – tai kvietimas pabusti, paneigti stereotipus ir suteikti atskirtiesiems bei skurstantiesiems galimybę pasisakyti. Remiantis ES partnerystės ir solidarumo principais, 2010 m. stengiamasi tiesiogiai spręsti skurdo priežastis ir suteikti visiems galimybę tapti pilnaverčiais ir aktyviais visuomenės nariais. Taip pat bus siekiama pagerinti esamų kovai su skurdu ir socialine atskirtimi skirtų programų ir iniciatyvų koordinavimą.

Skurdo mažinimas – kovos su atskirtimi priemonė

Valstybių regioninės plėtros lygmuo daro svarų poveikį skurdui. Pastarieji skurdo lygį rodančio pajamų dydžio vertinimai rodo, kad sanglaudos politikos finansavimas sukonzentruotas šalyse ir regionuose, kur santykinis skurdas yra didžiausias. Panašu, kad fondas sėkmingai įgyvendina savo tikslus.

Skurdo mažinimas nėra pagrindinis sanglaudos politikos uždavinys; ja taip pat nesiekama pakeisti nacionalinių socialinio aprūpinimo sistemų, bet ši politika skiria finansavimą projektams, kurie spartina plėtrą, skatina lygias galimybes, gerina gyvenimo kokybę ir didina galimybes įsidarbinti – visi šie veiksmai, savo ruožtu, mažina skurdo pavojų.

Kaip regioninė politika padeda siekti ES tikslų

Europos Sąjungos (ES) regionine politika siekiama įveikti regionų ekonominius ir socialinius skirtumus, skatinant darnią, subalansuotą ir tvarią Europos Bendrijos plėtrą. EB sutarties 158 straipsnyje teigiama, kad Bendrija „siekia mažinti regionų plėtros lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų arba salų, įskaitant kaimo vietas, atsilikimą.“

Šiuos tikslus pasiekti sunku, turint omenyje, kad ES regionai labai skiriasi geografiniu dydžiu ir vieta, pajamų lygiu ir politine svarba. ES plėtra taip pat atnešė reikšmingų pokyčių: skirtumai tarp 27 dabartinių ES šalių narių regionų dabar dvigubai didesni nei 15 ES šalių narių iki 2004 m.

KAM GRESIA DIDŽIAUSIAS PAVOJUS?

Labiausiai skurdas gresia pagyvenusiems žmonėms, didelėms šeimoms, šeimoms, kuriose tik vienas augina vaikus, vaikams ir jaunimui, žmonėms su negalia ir tautinių mažumų atstovams, tarp jų 10–12 milijonų Europos romų bendruomenėi. Visose šiose grupėse moterys kenčia dėl skurdo ir socialinės atskirties labiau nei vyrai.

Pagal dabartinę sanglaudos politiką, kai asignavimai grindžiami vienam žmogui tenkančiu BVP, daugiau lėšų skiriama regionams su didesniu skurstančiųjų skaičium.

Kai kurioms šalims sekasi puikiai, bet net ir jose vis dar yra skurstančių bendruomenių. Mažiau išsivysčiusiose šalyse skurdo dažniausiai yra mažiau sostinės regione. Kitose valstybėse pasiturinčios šeimos keliasi iš sostinės regionų, todėl skurdo lygis čia didesnis.

Mažiau išsivysčiusios sanglaudos šalys gauna didžiąją dalį sanglaudos politikos lėšų ir jose akivaizdžiai didesnė žmonių dalis kenčia dėl materialinio nepritekliaus (absolūtus skurdo matas, rodantis, kad žmonės negauna bent trijų iš devynių pagrindinių viešųjų paslaugų).

Sanglaudos politika taip pat stengiasi panaikinti santykinio skurdo sancaupus labiau išsivysčiusių šalių konvergencijos regionuose. Didesnė pagalba tokiems regionams kaip Velsas Jungtinėje Karalystėje, Valonija Belgijoje, pietų Italija ir pietų Ispanija, rodo, kad tam tikra finansavimo dalis skiriama šiems regionams padėti kovoti su kurdu.

Ši problema kiek kitu kampu sprendžiama siekiant regioninio konkurencingumo ir užimtumo tikslo ir atsižvelgiant į didesnį nei vidutinį užimtumo lygį bei žemus švietimo rezultatus, kurie reikšmingai susiję tiek su santykinu, tiek su absoliučiu skurdu.

Vienas kitą papildantys ERPF ir ESF

Svarbu investuoti į socialinę ir ekonominę infrastruktūrą, kuri būtina norint suteikti nepalankioje padėtyje esančioms bendruomenėms progą pasinaudoti profesinio rengimo ir užimtumo galimybėmis kitose vietovėse. Šioje srityje ERPF finansavimas gali tapti esminiu indėliu, nes remia aplinkybes, kurios atveria žmonėms prieigą prie šių galimybių.

Parama bendrovėms skiriama daugiausiai mažoms ir vidutinėms įmonėms bei besikuriančiam verslui.

„Turime įtikinamų duomenų, kad Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) parama padidino investicijas į įmones ir suaktyvino mokslinius tyrimus ir plėtrą. Pavyzdžiui, rytų Vokietijos Tiuringijos žemėje vienam žmogui tenkančios investicijos į mokslinius tyrimus ir plėtrą buvo dvigubai didesnės pagalbą gavusiose įmonėse. Tai rodo akivaizdų poveikį“, – aiškina regioninės politikos generalinis direktorius Dirkas Ahneris.

ERPF investicijos kuria geresnes darbo vietas ir palengvina prieigą prie profesinių mokymų, remiant:

- vietos užimtumo tarpininkavimo programas, kuriomis siekiama nepalankioje padėtyje esantiems žmonėms surasti galimybių įsidarbinti;
- vietos profesinio rengimo ir mokymo ir e. gebėjimų centrų atnaujinimą ir sustiprinimą;
- saugaus transporto centrus, kurie jungia poreikių turinčias vietoves su galimybės siūlančiomis vietovėmis;
- investicijas į geresnę vietos prieigą prie IKT infrastruktūros bendruomenėse.

2007–2013 m. ES per sanglaudos politikos priemones investuos 347 milijardus €, arba 35,7 % Bendrijos biudžeto, siekdama paremti regioninio augimo darbotvarkes ir skatinti darbo vietų kūrimą. Taip sanglaudos politika padeda išlaisvinti žmones iš skurdo.

Europos socialinio fondo (ESF) finansavimas remia nepalankioje padėtyje esančių žmonių ir asmenų su negalia tvarią integraciją į darbo jėgą. Tam pasiekti imamas įvairių veiksmų, kaip antai:

- konsultavimas ir profesinis rengimas, pritaikytas konkrečioms nepalankioje padėtyje esančių žmonių ir asmenų su negalia poreikiams;
- aplinkybės integruotis ir patekti į darbo rinką, kurti darbo vietas nepalankioje padėtyje esantiems žmonėms ir asmenims su negalia socialinėje ekonomikoje;
- nepalankioje padėtyje esančių žmonių ir asmenų su negalia verslumo rėmimas;
- informuotumo didinimo akcijos, skirtos kovoti su diskriminacija, keisti išankstines nuostatas ir skatinti įvairovę darbo vietose.

ERPF pritaikymas prie poreikių

Tačiau svarbios ne tik darbo vietas. 2010 m. gegužę buvo įvestos ERPF taisyklių pataisos, pagal kurias taip pat galima finansuoti nepalankioje padėtyje esančių ir labai žemos kokybės būstuose gyvenančių bendruomenių segregaciją. Taisyklės buvo pakeistos siekiant sustiprinti ekonominę ir socialinę sanglaudą. Dabar finansavimą gali gauti valstybinėms institucijoms ir ne pelno siekiantiems valdytojams priklausančių pastatų atnaujinimo ir paskirties keitimo projektai, kad galima būtų pigiau būstu aprūpinti mažas pajamas gaunančius namų ūkius arba žmones su ypatingais poreikiais. Tam tikrais atvejais esamo būsto keitimas nauju, įskaitant naujos statybos būstą, irgi turėtų būti laikomi tinkamomis išlaidomis.

O rezultatas?

ERPF ir Sanglaudos fondas daug dėmesio skiria regionų ir šalių narių ekonominės plėtros skatinimui. Vienas iš pagrindinių kovos su socialine atskirtimi būdų – ekonominės veiklos stimuliavimas, sukursiantis daugiau ir geresnių darbo vietų.

Paskutiniai įvertinimai rodo, kad šioms fondams puikiai sekasi skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą. Du skirtingi makroekonominiai modeliai leidžia daryti išvadą, kad lėšos padarė reikšmingą įtaką ekonomikos augimui, ypač konvergencijos regionuose 2000–2008 m. laikotarpiu. Šalys narės pranešė, kad 2000–2006 m. gavusios rėmimą įmonės sukūrė maždaug 1 milijoną darbo vietų.

„Pastarieji ...
vertinimai rodo, kad sanglaudos ...
finansavimas ... įgyvendina ...
tikslus.“

Reikšminga ERPF išteklių dalis taip pat skiriama socialinei, teritorinei ir aplinkos sanglaudai. Buvo paremti projektai, susiję su įvairių tipų socialinės infrastruktūros gerinimu arba kūrimu, taip pat su kaimų, miesto plotų, senų pramoninių sklypų ir istorinių paminklų valymu bei atnaujinimu.

2000–2006 m. tokiems projektams, įskaitant turizmo paslaugų gerinimą, buvo panaudota beveik trečdalis visų ERPF asignavimų 1-ojo tikslo regionams ir 36 % 2-ojo tikslo lėšų; finansavimas panašiai skirstomas ir dabartiniu 2007–2013 m. laikotarpiu.

Iš 2000–2006 m. įvertinimų galima daryti išvadą, kad aplinkos infrastruktūros projektai davė apčiuopiamų rezultatų. Pavyzdžiui, skurdžiuose ES regionuose daug namų ūkių buvo prijungti prie švaraus geriamo vandens tiekimo sistemų arba pagrindinių kanalizacijos tinklų (14 milijonų žmonių buvo prijungti prie kokybiškesnio vandentiekio, dar 20 milijonų žmonių gavo naudos iš nuotekų valymo projektų).

O koks rezultatas? Miestai ir kaimai visoje Europoje, įskaitant apleistas pramonines zonas ir skurdžius miestų rajonus, tapo patrauklesni gyventi, lankytis ir dirbti.

Nėra patvirtinto požymių rinkinio ar duomenų šiems rezultatams pamatuoti, bet įvertinimai leidžia daryti išvadą, kad šie projektai neabejotinai pagerino gyvenimo lygį, kokybę ir teritorinį balansą, paskatindami daugiau žmonių ir įmonių įsikurti šiose vietovėse.

AUKŠTOSIOS TECHNOLOGIJOS SKVERBIASI Į PRANCŪZIJOS KAIMO GILUMĄ

Padedamas ERPF pagal regioninio konkurencingumo ir užimtumo tikslą, izoliuotas kaimiškas Overnė regionas pirmasis Prancūzijoje visiems savo gyventojams pasiūlė spartųjį interneto ryšį. Šis „RegioStars 2010“ apdovanojimą pelnęs projektas sutiekė regionui trūkstamą postūmį: pastaruoju metu čia kuriasi vis daugiau jaunimo ir įmonių.

Į Overnė gyventi atvyko ir jauni fotografai Cecile Hesse ir Gaelas Romieras. Iš pradžių, norėdami internetu nusiųsti klientui nuotrauką, jie sugaišdavo 20 minučių. Naujasis spartusis plačiajuostis ryšys leidžia tai padaryti akimirksniu. „Tai suteikė mums galimybę išplėsti verslą ir, visų pirma, pasilikti regione“, – aiškina Hesse.

Nuo 2009 m. regionas gaivinas įvairiomis naujomis iniciatyvomis. Pavyzdžiui Mazajo miesto pradinės mokyklos mokiniai sukūrė savo mokyklos tinklalapį. Mokyklos direktorius Etienne'as Anquetilas neabco2ejoja, kad tiek moksleiviai, tiek jų tėvai džiaugiasi, kad jų mokykla galiausiai žengia koja kojon su šiuolaikine visuomene.

Teigiamą sparčios visuotinės prieigos poveikį pajuto visi sektoriai: sveikatos priežiūros, ekonomikos, švietimo ir turizmo.

Plačiajuostis ryšys Overnė, 2006–2009 m.

Visas biudžetas: 38 500 000 €

ERPF: 26 %

Overnė regioninės tarybos pirmininkas René Souchonas (dešinėje) priima „RegioStars“ apdovanojimą iš Komisijos nario J. Hahno

KARIMA DELLI

Europos Parlamento narė

Karima Delli yra Žaliųjų frakcijos/Europos laisvojo aljanso narė, Regioninės plėtros komiteto narė, „URBAN Intergroup“ organizacijos pirmininko pavaduotoja ir „Jeudi Noir“ asociacijos aktyvistė.

Kokių pasiekimų tikėtės Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais?

ES negali išspręsti skurdo ir socialinės atskirties klausimų per vienerius metus. Tačiau žlugus Lisabonos strategijai, šių metų tikslas yra atkreipti visuomenės dėmesį į 84 milijonus žmonių, patyrusių neigiamus krizės padarinius, ypač dirbančius skurstančiuosius, ir į tuos asmenis, kurie diena po dienos dirba, siekdami padėti atskirtiems ir į visuomenės paribį nustumtiems žmonėms gyventi oriai. Tikiuosi, kad po to mes galėsime spręsti skurdo problemą įtikindami Europos Komisiją pateikti pasiūlymą dėl pagrindų direktyvų dėl minimalaus darbo užmokesčio ir kovos su diskriminacija, ginti universalią prieigą prie paslaugų ir visose šalyse narėse gauti teisės į būstą pripažinimą.

Kaip įsivaizduojate savo vaidmenį kovoje su skurdu ir socialine atskirtimi?

Manau, kad mūsų, Europos Parlamento narių, vaidmuo yra suteikti skurstantiesiems, taip pat visoms su skurdu kovojančioms ir kasdieniame gyvenime sprendimus įgyvendinančioms organizacijoms galimybę pasisakyti. Visada sakau, kad turime kurti politiką ne žmonėms, o kartu su jais. Šie Europos metai turėtų suteikti mums galimybę sukaupti geriausią kovos su skurdu ir socialine atskirtimi praktiką ir parodyti, kad net labiausiai pažeidžiami žmonės turi vilties. Taip pat, būdama ekologė, manau, kad turime skambinti pavojaus varpais ne tik dėl socialinės nelygybės, bet ir dėl neteisybės aplinkos srityje. Žlugus Kopenhagos deryboms, klimato kaitos našta kris ant labiausiai skurstančių, nepalankiausioje padėtyje esančių ir prasčiausiuose būstuose gyvenančių piliečių pečių.

Kaip paskutiniai ERPF taisyklių dėl socialiai atskirtoms bendruomenėms skirto būsto ir pastatų, kuriuose veiksmingai naudojama energija, propagavimo pakeitimai prisidės prie kovos su skurdu ir socialine atskirtimi?

Naujasis reglamentas geriausiai iliustruoja tai, ką sakiau apie kovos su klimato kaita ir socialinės atskirties ryšį. Jis rodo didelę pažangą gerinant nepalankioje padėtyje esančių bendruomenių gyvenimo sąlygas, nes sudaro sąlygas gauti iš ERPF finansavimą renovacijos, būstų statybos ir kovos su energetiniu skurdu projektams visose šalyse narėse. Šio pasiūlymo jau seniai laukia visi, siekiantys, kad būtų gerbiama socialiai atskirtų bendruomenių, ypač romų, teisė integruotis.

Dabar mums sekasi itin gerai, todėl negalime sustoti. Turime budriai stebėti, kaip naudojamos lėšos, nes būtina užtikrinti socialiai atskirtų bendruomenių išskeldinimo iš miestų centrų spekuliuojant nekilnojamoju turto, didinant nuomos kainas ir mokesčius.

Privalome užtikrinti, kad į miestų atgaivinimo projektus būtų įtrauktos visos interesų grupės, taip pat ir vietos valdžios institucijos, valstybiniai investicijų bankai ir europiniai tinklai, kaip antai Merų paktas, kad visos pažeidžiamos bendruomenės būtų pakankamai finansuojamos ir gautų ilgalaikes sąlygas gyventi oriai.

„Didelė pažanga gerinant nepalankioje padėtyje esančių bendruomenių gyvenimo sąlygas“

Atskirtis jaučiama ir kaimo vietovėse

FINTAN FARRELL

EAPN (Europos kovos su skurdu tinklas) direktorius

2002 m. Fintanas Farrellas buvo paskirtas Europos kovos su skurdu tinklo (European Anti-Poverty Network, EAPN) direktorium. Anksčiau, 1996–2000 m., jis buvo tinklo pirmininkas. Taip pat jis yra dirbęs Socialinės platformos (Social Platform) pirmininku ir ES pilietinės visuomenės kontaktinės grupės (EU Civil Society Contact Group) pirmininku.

Kokių pasiekimų tikėtės Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais?

Tikimasi, kad šiais metais pavyks pakviesti žmones susimąstyti apie tai, kokią visuomenę norime sukurti, ir perduoti žinią, kad visiems geriau, kai visuomenėje vyrauja lygybė. Šiuos metus lydi krizė. Panašu, kad jos našta labiausiai užgrius skurstančiuosius.

Strategijoje „Europa 2020“ skurdo ir socialinės atskirties klausimai turi būti išskirti kaip vieni svarbiausių. Taip pat turime spręsti skurdo priežastis ir siekti supratimo, kad geresnę ir doresnę ES galima sukurti tik mažinant gerovės nelygybę per veiksmingus persikirstymo mechanizmus.

Dar svarbu, kad prabėgus šiems metams valstybinės valdžios institucijos nuosekliau bendradarbiautų su kovos su skurdu NVO ir remtų jas vietos bei nacionaliniu lygmenimis.

Kaip įsivaizduojate savo vaidmenį kovoje su skurdu ir socialine atskirtimi?

EAPN siekia apginti skurstančiųjų interesus, darydama įtaką atitinkamoms ES politikos sritims ir programoms. Šis tinklas stebės, kaip kovojama su skurdu ir socialine atskirtimi įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ ir „Platformą prieš skurdą“. Jis taip pat vertins užimtumo politikos indėlį, kuriant įtraukias darbo rinkas, ir struktūrinių fondų panaudojimą, įgyvendinant įtraukties darbotvarkę. Siekdami šių tikslų, suteiksime NVO galimybių dalytis realaus šios politikos ir programų įgyvendinimo ir naujų ES veiklos sričių siūlymo patirtimi. Svarbiausia yra į EAPN darbą tiesiogiai įtraukti pačius skurstančiuosius.

Kaip sanglaudos politika gali padėti pasiekti „Europa 2020“ tikslą iki 2020 m. išvaduoti 20 milijonų žmonių iš skurdo?

Norint pasiekti tikslą iki 2020 m. išvaduoti 20 milijonų žmonių iš skurdo, sanglaudos politika turėtų būti naudojama kaip svarbiausia socialinę įtrauktį užtikrinanti priemonė. Naujoviškai naudojami ERPF ir ESF turėtų labiau papildyti vienas kitą, kad iš tiesų atitiktų labiausiai pažeidžiamų grupių poreikius ir taptų prieinami socialinėms NVO. Be to, EAPN norėtų, kad dabartinis ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo modelis būtų pakeistas kitu, kuris pažeidžiamiems žmonėms teiktų daugiau naudos per aktyvią įtrauktį, socialines naujoves, naujas socialines paslaugas, ekologiškas darbo vietas ir technologijas, prieinamas labiausiai nuo darbo rinkos atskirtiems asmenims.

Strategijoje „Europa 2020“ ypač daug dėmesio teikiama struktūriniais fondams, bet reikėtų, kad siekiant numatyto skurdo mažinimo tikslo, prisidėtų visos ES finansinės priemonės. ES finansinės priemonės turėtų padėti siekti trijų svarbiausių tikslų: prieigos prie teisių, ypač prieinamos prieigos prie kokybiškų visuotinių paslaugų; socialinės įtraukties, ypač integruotos aktyvios įtraukties kūrimo; ir esminių veikėjų dalyvavimo.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

<http://www.eapn.eu/index.php?lang=en>

„Sanglaudos politika turėtų būti naudojama kaip svarbiausia socialinę įtrauktį užtikrinanti priemonė“

Trijų miestų iniciatyva (Three Towns Initiative) skirta Jorkšyro ir Hambersaido (JK) rajonams atkurti

PAUL BEVAN

EUROCITIES generalinis sekretorius

EUROCITIES yra Europos didžiųjų miestų tinklas. Ši 1986 m. įkurta asociacija vienija 140 narių, kurie valdo 25 % ES gyventojų. Paulas Bevanas tapo generaliniu sekretorium 2008 m. lapkritį. Prieš tai jis užėmė įvairius atsakingus postus JK vietos ir regionų valdžios institucijose.

Kokių pasiekimų tikitės Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais?

Šie Europos metai turi padidinti informuotumą, kad kova su skurdu – tai ne tik altruizmas. Europos gyventojai yra didžiausias mūsų ekonominis turtas – mūsų žmogiškasis kapitalas. Strategijoje „Europa 2020“ pripažįstama, kad jei nepanaudosime šių galimybių, nepajėgsime varžytis pasaulinėje ekonomikoje. Investicijos į gebėjimus, kokybiškas darbo vietas ir socialinę įtrauktį neša neabejotiną ekonominį pelną ir tiesiogiai gerina mūsų piliečių gyvenimo kokybę.

Kaip įsivaizduojate savo vaidmenį kovoje su skurdu ir socialine atskirtimi?

Skurdas ir atskirtis labiausiai reiškiasi miestuose. Net labiausiai klestinčiuose Europos miestuose yra daug nepritekliaus, kuris dažniausiai yra sukonzentruotas konkrečiuose rajonuose. Dėl to EUROCITIES asociacijos 2010 m. kampanijoje labiausiai siekiama padidinti informuotumą apie skurdą miestuose.

Miestų savivaldybės gali spręsti šias problemas taikydamos daugiamačią požiūrį. Švietimas ir profesinis rengimas, pagalba ieškant darbo, verslo konsultavimas, geresnis būstas, tobulesnė sveikatos priežiūros sistema, socialinė ir šeimų pagalba, viešasis transportas, sutvarkyta aplinka, pilietinis aktyvumas – norint pasiekti tvarių pokyčių skurdžiose vietovėse, visas šias sritis reikia tvarkyti integruotai. Ši išvada daugiausiai pagrįsta „Miestai prieš skurdą ir atskirtį“ renginiais, kuriuos EUROCITIES organizuoja visoje Europoje.

Tačiau praktikoje skurdas ir atskirtis yra tikriausiai didžiausi iššūkiai bet kuriam miesto merui. Motyvuoti miestiečius, NVO ir verslininkus, koordinuoti visas tarnybas ir rasti naujus darbo būdus gali tik nepriekaištingas politinis vadovas. Taip pat tam reikia daug išteklių. EUROCITIES ne tik skatina miestus narius keistis patirtimi, bet ir stengiasi suteikti miestų savivaldybėms daugiau galių spręsti šias daugialypes problemas.

Kaip Europos miestai gali panaudoti sanglaudos politiką kovoje su skurdu ir socialine atskirtimi?

ES sanglaudos politikos vaidmuo padedant miestams ieškoti naujų būdų šiems klausimams spręsti yra labai svarbus. Miestų savivaldybėms pavyko įrodyti, kad toks integruotas požiūris yra gyvybiškai svarbus siekiant ilgalaikių rezultatų. Tebesitęsiant ekonomikos sukrėtimui, miestai susiduria su kaip niekada dideliais iššūkiais.

Trys ketvirčiai Europos piliečių gyvena miestuose, čia sukuriama 85 % ES BVP, todėl tvaraus Europos atgaivinimo perspektyva be klestinčių miestų – neįmanoma. Tiek didelių, tiek mažų miestų gyventojams svarbu, kad Europos miestai ir toliau trauktų investicijas ir kurtų naujoves bei gerovę. Sanglaudos politika turi galimybę suvaidinti esminį vaidmenį siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų, remdama nenutrūkstamą miestų atgimimą ir socialinę įtrauktį visoje Europos Sąjungoje.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

<http://www.eurocities.eu/main.php>

Regioninėmis lėšomis prisidedama prie sąveikių automobilių inžinerijos mokymų finansavimo Maltoje

” Investicijos į gebėjimus, kokybiškas darbo vietas ir socialinę įtrauktį neša neabejotiną ekonominį pelną “

SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS, KOVA SU SKURDU

Vykstant didžiausiai Europos socialinei krizei, 2010-ieji Europos metai yra galimybė įgauti pagreitį, sukurti naujas partnerystes ir imtis veiksmų. Skurdas viename turtingiausių pasaulio regionų yra labai rimta problema. Nepaisant to, kad per pastaruosius dešimtmečius bendras gyvenimo lygis išaugo, beveik 84 milijonai europiečių (17 % ES gyventojų) šiandien gyvena žemiau skurdo ribos.

Naudojami visi šaltiniai

Šią problemą galima išspręsti tik laikantis visapusio požiūrio – įvertinant struktūrinius ir individualius veiksnius, taikant įvairias priemones ir mobilizuojant regioninius bei nacionalinius veikėjus. Tokiu daugialypiu požiūriu ir grindžiami ES veiksmai. Metų metus „socialinė Europa“ buvo formuojama per įvairią politiką ir programas, kuriomis remiamas darbo vietų kūrimas ir geresnės darbo sąlygos, skatinamas švietimas ir socialinė bei teritorinė sanglauda, ir kovojama su diskriminacija.

ES nesėdėjo sudėjusi rankų, laukdama 2010-ųjų, kad galėtų pradėti kovą su skurdu. 2000 m. šalys narės priėmė naujovišką bendrą socialinės įtraukties strategiją, pagal kurią sudarė nacionalinius planus, kėlė bendrus tikslus ir mokėsi vienos iš kitų svarbiausiose srityse, kaip antai vaikų skurdo, minimalaus darbo užmokesčio ir benamystės.

Naujas impulsas šioje kovoje

Tačiau reikia nuveikti dar labai daug: 2010-aisiais Europos metais siekiama pasinaudoti esamomis priemonėmis ir duoti impulsą veiksmams visoje Europoje. Ši kampanija grindžiama keturiais tarpdisciplininiais tikslais:

- Didinti informuotumą skatinant geresnį skurdo tikrovės šiandieninėje ES supratimą, kovojant su stereotipais ir pabrėžiant kovos su skurdu būdus.
- Skleisti žinią, kad kova su skurdu yra naudinga visiems ir kad visi už ją atsakingi, ir skatinti visuomeninių bei privačių veikėjų įsipareigojimą.
- Kviesti žmones imtis veiksmų ir kurti naują impulsą nuo vietos iki europinio lygmens.
- Remti aktyvų pačių skurstančiųjų dalyvavimą ir geresnį jų teisės gyventi oriai pripažinimą.

29 šalys dalyvauja kampanijoje ir vykdo nacionalines programas, bendradarbiaudamos su įvairiomis interesų grupėmis (NVO, socialiniais partneriais, fondais, regioninės ir vietos valdžios institucijomis).

Tikimasi, kad visoje Europoje bus surengta daugiau nei 1 000 iniciatyvų, pradedant konferencijomis, solidarumo grandinėmis ir diskusijomis mokyklose ir baigiant žiniasklaidos mokymo programomis, sąveikiais vaidinimais ir naujų politikos schemų bandymais.

Europos kampanija, kurią koordinuoja Europos Komisija, vykdoma per informavimo priemones (tinklapi, leidinius, vaizdo medžiagą ir t. t.) ir pagrindinę veiklą: meno iniciatyvą (vienijančią meno studentus, NVO ir Europos skurstančiuosius), vaizdo ir garso žiniasklaidos bei spaudos žurnalistų konkursą ir spalio viduryje vyksiančią seminarų bei forumų „teminę savaitę“. ES pirmininkaujanti Belgija gruodį surengs baigiamąją konferenciją. NVO, interesų grupės, aktyviai dalyvaujančios šioje kampanijoje, ir kitos Europos institucijos bei organai taip pat planuoja įvairių veiklų: 2010-ieji Europos metai yra bendras projektas, kuriame gali dalyvauti visi suinteresuoti asmenys.

2010-ųjų Europos metų sėkmę taip pat atspindės kampanijos gebėjimas įtakoti politikos darbotvarkę šalyse narėse ir ES lygmeniu. 2010 m. birželį, priimdama strategiją „Europa 2020“, Europos Taryba patvirtino tikslą išvaduoti 20 milijonų žmonių nuo skurdo ir atskirties. Todėl siekiant šio svarbaus žingsnio, reikės ilgalaikių tvarių veiksmų visais lygmenimis.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

<http://www.2010againstopoverty.eu/?langid=lt>

KAIP NUTRAUKTI UŽDARĄ SKURDO RATAŲ

Europos socialinis fondas finansuoja žmonių pastangas gauti darbą ir išsilaisvinti iš skurdo. Pagal savo 10 metų ekonominę strategiją, ES sieks sumažinti skurdą ir suteikti žmonėms galimybę gyventi geriau.

Nacionalinės vyriausybės bendradarbiaudamos siekia įdiegti konkrečias priemones, kaip antai minimalaus darbo užmokesčio sistemas, bet skurdo ir socialinės atskirties problemos tebėra aktualios visoje Europoje. Šių problemų sprendimas yra gyvybiškai svarbus vykdant ES įsipareigojimą kurti klestinčią ir įtraukią visuomenę, kur žmonės turi teisę gyventi oriai ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Galimybė gyventi geriau

10 metų strategijoje „Europa 2020“ skurdo mažinimas yra vienas iš pagrindinių ES prioritetų. Viena veiksmingiausių priemonių šioje kovoje yra Europos socialinis fondas (ESF), kurio tikslas yra pagerinti žmonių gyvenimo galimybes ilgalaikėje perspektyvoje.

Per šią sistemą pagalbą gauna ir 3 500 bedarbių romų, gyvenančių Trebišove, Slovakijoje. Pagal ESF remiamą projektą romų tautybės darbininkai atnaujina vietos mokyklą, kurioje mokysis daugiau nei 600 romų moksleivių. Tai tik vienas iš daugelio pavyzdžių, kaip ESF padeda ES šalims sugrąžinti žmonėms nepriklausomybę ir orumą.

Kova su skurdu ir socialine atskirtimi

Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais imamasi priemonių didinti informuotumą apie realiją, kuri ne tik kenkia ekonomikai, bet ir žlugdo žmonių gyvenimus. ESF padeda šalims narėms spręsti šią problemą. Akivaizdu, kad reikia imtis veiksmų visais lygmenimis, ir šioje srityje ESF toliau vaidins pagrindinį vaidmenį.

Visuomenės paribiuose yra ne tik romai – Europoje su socialine atskirtimi susiduria 84 milijonai žmonių. Taip pat, nors gal sunku patikėti, bent vienas iš šešių europiečių gyvena žemiau skurdo ribos. Net 7 milijonai žmonių Europoje gyvena už mažiau nei 5 € per dieną. Siekiant išspręsti šią padėtį, 76 milijardai € (viena šeštoji – socialinės įtraukties iniciatyvoms) investuojama į projektus, kurių tikslas yra:

- padėti bedarbiams gauti darbą suteikiant jiems reikiamus gebėjimus;
- kovoti su diskriminacija ir suteikti pažeidžiamoms grupėms galimybę patekti į darbo rinką ir tapti aktyviais visuomenės nariais;
- pasiūlyti profesinį rengimą ir švietimą, kad nepalankioje padėtyje esantys asmenys galėtų įgyti gebėjimų ir kvalifikaciją;
- paskatinti darbuotojus taikytis prie ekonominių pokyčių;
- puoselėti partnerystes kuriant geresnes darbo vietas ir geresnius darbus.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_lt.htm

„ Net 7 milijonai žmonių Europoje gyvena už mažiau nei 5 € per dieną “

2010 m. balandžio 8 d. ES pažymi Tarptautinę romų dieną

SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS IR SANGLAUDOS POLITIKA – URBANISTINĖ PERSPEKTYVA

Regioninė politika tiesiogiai sprendžia silpnų miestų rajonų klausimą. Antrajame URBAN bendruomeninės iniciatyvos etape „URBAN II“ buvo atrinktos vietovės, kuriose gausu socialinių ir ekonominių problemų, įskaitant bedarbystę (vidutiniškai 17 % URBAN II etape) ir skurdžią miestų aplinką.

URBAN II parėmė 70 programų ES-15 šalyse, kuriose dalyvavo 2,2 milijono žmonių. Sanglaudos politika tam skyrė 754 milijonų €, o pridėjus susijusių šalių ir regionų finansavimą, visa suma pasiekė 1,6 milijardo €.

KO PASIEKTA?

- Iš 108 000 apmokytų žmonių daugiau nei pusė buvo iš pažeidžiamų grupių; jiems buvo suteikta pagalba įveikti neraštingumą ir tęsti mokslus arba pirmą kartą patekti į darbo rinką.
- Maždaug pusė programų (8 iš 15 atvejų tyrimų) padarė poveikį per papildomas arba naujas socialines paslaugas ir išteklius. Paaiškėjo, kad URBAN II reikšmingai pagerino socialines paslaugas (pavyzdžiui, kurdama arba atnaujindama socialinius centrus, teikiančius gyventojams informaciją, patarimus, konsultacijas ir kitokią pagalbą).
- 247 saugumo projektai nusikalstamumui vietos lygmeniu mažinti. Šie gatvių prižiūrėtojų, stebėjimo kamerų, aplinkos tvarkymo ir gatvių apšvietimo projektai buvo įgyvendinti su bendruomenių grupėmis ir rajonų sargyba.
- 593 iniciatyvos bendruomenių galimybėms stiprinti. Vienu atveju (Bernlyje, JK) 134 žmonių įsitraukė į bendruomenės valdymo veiklą.

Vietos plėtra ir vietos partnerystė

Stulbinanti URBAN II ex post vertinimo išvada yra ta, kad projektų sėkmė nepriklausė nuo sprendžiamos problemos ar konkrečios priemonės. Lemiamas sėkmės veiksnys buvo vietos vadovavimas ir atsakomybės prisiėmimas. Projektai buvo atrinkti pagal vietos gyventojų išsakytus poreikius, su vietos veikėjų įsipareigojimais ir įgyvendinti bendradarbiaujant su vietiniais. Dauguma žlugusių projektų buvo primesti iš viršaus, stokojo vietos gyventojų atsakomybės ir dalyvavimo.

Daugiau nei 80 % vietos partnerysčių galima apibūdinti kaip įtraukias, apimančias daug įvairių veikėjų, kaip antai bendruomenių grupes, privatų sektorių, įdarbinimo agentūras, mokymų organizatorius, plėtros tarnybas, įstatymų priežiūros institucijas ir sveikatos priežiūros specialistus. Savanorių sektorius vadovavo

maždaug 10 % projektų ir dalyvavo įgyvendinant daugelį kitų. Taip buvo sukurta pridėtinė nauda stiprinant vietos partnerių gebėjimus, kurie ilgalaikėje perspektyvoje bus panaudoti įgyvendinant kitus projektus.

Europos Sąjunga taip pat padėjo stiprinti gebėjimus, ypač per URBACT apsikeitimo patirtimi tinklą.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/expost_reaction_en.htm

URBAN II – problemos ir sprendimai

Visos programos buvo vykdomos vietovėse, kenčiančiose dėl reikšmingų ekonominių, socialinių ir fizinių problemų. Nors visais atvejais vietos kontekstas ir savo ruožtu iššūkiai skyrėsi, daugelis programų buvo skirtos deindustrializavimo simptomams taisyti (nenaudojama žemė, didelis nedarbas, lėta verslo plėtra ir su tuo susijusios socialinės problemos).

Šiomis programomis buvo bandoma integruotai ir holistiškai kovoti su minėtais iššūkiais. Visas programas galima suskirstyti į dvi dideles grupes:

- socialinio ir ekonominio atgaivinimo grupė, kurią sudaro 40 programų, daugiausiai dėmesio skiriančių vienai arba (paprastai) abiem šioms temoms ir mažiau investuojančių į fizinę infrastruktūrą;
- fizinio atgaivinimo grupė, kurią sudaro 30 šiai temai dėmesį skiriančių programų, mažiau investuojančių į ekonominio ir socialinio atgaivinimo projektus.

Fizinis atgaivinimas – URBAN II padėjo atkurti apleistus miestų rajonus, sukurti transporto centrus ir naujas transporto paslaugas, įkurti naujas bendruomenines institucijas (muziejus, bibliotekas, lopšėlius) ir pagerinti viešąsias paslaugas. Daugelis šių pokyčių pagerino rajonų patrauklumą.

Ekonominis atgaivinimas – projektai sustiprino verslumą, parėmė žmonių kūrimą bei augimą ir (mažų) pramoninių sklypų plėtrą. Kitas URBAN II priemonių aspektas buvo pagalba žmonėms įsidarbinant.

Socialinis atgaivinimas – projektai įvairiais būdais padėjo sumažinti nusikalstamumą, pagerinti švietimo rezultatus, patobulinti vietos žmonių gebėjimus ir paremti nepalankioje padėtyje esančias grupes (ypač jaunimą).

Socialinė atskirtis buvo esminis veiksnys, lemiantis kelių svarbių demografinių grupių gyvenimus ir galimybes daugelyje URBAN II programos sričių. Moterys ir jaunesni arba vyresni asmenys, etninių mažumų atstovai, prieglobsčio prašytojai ir pabėgėliai – visi buvo vienaip ar kitaip socialiai atskirti arba buvo nepalankioje padėtyje.

Kovos su atskirtimi priemonė

Ex post vertinime pabrėžiama, kad daugelis URBAN programų parėmė projektus, skirtus kovoti su nedarbu ir didinti galimybes įsidarbinti. Daugelyje probleminių vietovių buvo didelis nedarbas, todėl ši pagrindinė problema buvo sprendžiama tiesiogiai – investuojant į profesinio rengimo, darbo jėgos plėtros, švietimo ir gebėjimų tobulinimo projektus.

Beveik pusė programų rėmė projektus, sprendžiančius nusikalstamumo problemas. Tarp jų buvo santykinai daug su narkotikais susijusių projektų ir intervencijų, kurių dėmesio centre – asocialus elgesys.

Maždaug trečdalyje programų buvo projektų gebėjimams plėtoti ir savanoriškam bei bendruomeniniam sektoriui stiprinti. Projektai rėmė šias organizacijas, kad jos galėtų augti, plėsti, stiprėti, tapti tvaresnės ir veiksmingai remti vietos bendruomenes.

Daugelis projektų buvo skirti konkrečioms skurdžių bendruomenių grupėms. Svarbiausios grupės buvo moterys, etninės mažumos ir (rečiau) jaunimas. Todėl panašu, kad projektai teikė pirmenybę sunkiausiai pasiekiamoms bendruomenių grupėms.

KAIP TAI VEIKIA – DORTMUNDAS

Didžiausi iššūkiai buvo aukštas nedarbo lygis (ypač jaunimo ir migrantų), skurdas ir atskirties pavojus, menkas išsilavinimas, nesubalansuota ekonomika, blogos gyvenimo sąlygos ir prastas išorinis įvaizdis. Vietovėje vyravo didelė gyventojų kaita: labiau pasiturintys asmenys išvykdavo, o vietoj jų įsikeldavo nepalankesnėje padėtyje esantys gyventojai.

Daugelis išteklių buvo skirta verslumui ir užimtumui (42 %), taip pat fizinėms ir aplinkos priemonėms (33 %), o 15 % – socialinei įtraukčiai. Visų pirma buvo stengiamasi sukurti ir išsaugoti darbo vietas, gerinti miesto organizaciją ir būstą, kurti gyventojams struktūras prekybos, gyvenamųjų namų statybos ir kultūros srityse, taip pat skatinti socialinę sanglaudą.

Programa buvo gerai pagrįsta, pradinės analizės metu nustatyti glaudūs apibrėžtų problemų ryšiai ir surasta strategija. Buvo išanalizuoti programos vietovės privalumai ir trūkumai, vyko intensyvios konsultacijos su vietos partneriais ir gyventojais, todėl buvo užtikrinta, kad programa gerai atspindi vietos poreikius ir sąlygas.

ETNINIŲ MAŽUMŲ SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS

ROMŲ ATVEJIS

Sanglaudos politika vaidina svarbų vaidmenį integruojant mažumų grupes ir gerinant jų gyvenimo sąlygas. Ji teikia paramą per antidiskriminacinę ir įtraukties politiką ir tikslinį finansavimą. Išskirtinis dėmesys skiriamas ypač pažeidžiamai romų bendruomenei: pastarieji veiksmai jos atžvilgiu apima priemones, padedančias gauti būstą, išsilavinimą ir pradinį kapitalą verslui kurti, taip pat informacines kampanijas.

Romai visoje Europoje kenčia dėl diskriminacijos, socialinės atskirties ir rasizmo. Tyrimai rodo, kad jie susiduria su pačiais įvairiausiais sunkumais, pradedant tuo, kad negali naudotis teisėmis, kaip antai prieiga prie pagrindinių paslaugų ir užimtumo, ir baigiant dažniais smurto atvejais dėl rasinių prietarų.

Kas pastatyta ant kortos?

Šiais metais Komisija paskelbė komunikatą „Socialinė ir ekonominė romų integracija Europoje“, kuriame apibrėžiama tolesnių veiksmų kryptis. Komunikate teigiama, kad reikia neatidėliotinai taisyti romų padėtį Europoje, ir raginama vykdyti „visapusę socialinę ir ekonominę integraciją“.

Šiuo dokumentu rodomas aiškus įsipareigojimas siekti romų įtraukties ir aiškinama, kad nepaisant pastarųjų dviejų metų pažangos politikos formavime daugiau dėmesio skirti romų klausimui, norint pasiekti šio tikslo, esamos priemonės turi būti įgyvendinamos veiksmingiau ir labiau integruotai.

Komunikate išdėstytos konkrečios romų įtraukties priemonės. Tarp jų – tikslinis struktūrinių fondų naudojimas ir romų klausimo integravimas į sanglaudos politikos pagrindus.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

Komunikatas dėl romų

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0133:LT:HTML>

Būstas – pagalba romams per platesnį finansavimą

Siekiant padėti romų bendruomenėms, labai svarbu gerinti jų būsto sąlygas. ES Pagrindinių teisių agentūros duomenimis, daugelis romų gyvena perpildytose lūšnose ir priekabiniuose nameliuose atskirtose vietovėse su ribota prieiga prie vandens, elektros ir atliekų šalinimo paslaugų, kur dėl prastų higienos sąlygų susiduria su sveikatos problemomis ir gali būti bet kada iškeldinti.

Naujosios taisyklės teikia vilties pakeisti šią padėtį, pritaikant ERPF finansavimo galimybes prie konkrečių romų bendruomenių gyvenimo sąlygų. Pagal jas ERPF gali finansuoti romų būstą visose šalyse narėse; lėšos taip pat galės būti skiriamos kaimo vietovėms. Pinigai galės būti panaudojami naujiems namams statyti ir esamiems renovuoti.

Bandomasis romų įtraukties projektas: universalus integracijos būdas

Būstas yra svarbus romų integracijos aspektas, bet siekiant visapusės įtraukties reikia pažangos visuose lygmenyse. Regioninės politikos generalinis departamentas inicijavo kelias sritis apimančią bandomąjį projektą:

- Per projektą „Good Start“ skatinamas ankstyvas vaikų švietimas ir globa: gerinama romų vaikų iki šešerių metų amžiaus prieiga prie švietimo ir globos paslaugų.
- Per mikrokreditavimą (ypač moterims) remiantį projektą, kuris papildo verslo kūrimo projektus, turėtų būti padidintas užimtumas.
- Siekiant padidinti visuomenės informuotumą apie romų problemas, Italijoje, Rumunijoje, Albanijoje ir Bulgarijoje, daugiausiai sporto renginių metu, rengiamos kampanijos prieš rasizmą, kuriose dalyvauja įžymybės.

Manoma, kad ES šalyse gyvena 10–12 milijonų romų, todėl jie yra didžiausia Sąjungos etninė mažuma.

EB IŠMOKOS RINTINIAMS PROJEKTAMS:

Mažamečių vaikų švietimas ir globa (Romų švietimo fondas): 1,9 milijono €

Savarankiškas darbas ir mikrokreditai (Polgar fondas): 1,4 milijono €

Informavimas ir informuotumo didinimas (Spolu tarptautinis fondas): 0,9 milijono €

EUROPOS SĄJUNGA IR ROMAI, DAUGIAU INFORMACIJOS:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=518&langId=lt>

http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/employment/index_lt.htm

REGIONINĖS LĖŠOS PADEDA IMIGRANTAMS KURTI VERSLĄ

Arabiški sausainiai, tailandietiškas masažas, sušis... šiuos skirtingus verslus vienija vienas aspektas – moterų verslumas. Šių metų „RegioStars“ apdovanojimą laimėjęs mikrofinansų institutas, įsikūręs pietryčių Švedijoje, padeda iš užsienio atvykusioms moterims kurti įmones ir prisideda prie ES iškeltų regioninio konkurencingumo ir užimtumo tikslų.

„Turite energijos. Turite idėjų. Norite užsiimti verslu.“ Taip tinklalapis ragina nuo finansų sistemų atskirtas moteris kurti savo įmones. Šios moterys, kurios dažniausiai yra bedarbės, gali gauti iki 26 000 € finansinę paramą. Be to, joms gali būti teikiama individuali pagalba kiekviename verslo kūrimo etape.

Augimo varikliai

Vienas iš neįtikėtinai teigiamų 2009 m. rugsėjo 11 d. įkurto instituto veiklos aspektų yra tai, kad jis paverčia moteris, kurios iki šiol buvo priklausomos nuo socialinės apsaugos sistemos, regioninio augimo varikliais. Iš 80 iššūkį priėmusių moterų 15 jau įkūrė mažas įmones ir sukūrė 20 darbo vietų.

Moterims, kurių galimybės patekti į darbo rinką yra menkos, padeda kvalifikuoti verslo konsultantai. Jie užmezga su jomis asmeninius ryšius, skatina motyvaciją ir pasitikėjimą savimi. Idėjos yra puoselėjamos ir išauga į perspektyvius verslo planus. Parama teikiama ir įkūrus įmones, kad jos išliktų, stabiliai veiktų ir netgi plėstųsi.

Su „Sormlands Savings Bank“, „JAK Members Bank“ ir „Ekobanken“ bankų pagalba investuojama trims metams keturiose provincijose: Södermanlande, Esterjotlande, Vestra Jotalande ir Stokholme.

Mikrofinansų institutas (*Micro-Finance Institute*, MFI) trejų metų laikotarpiui iš ERPF gavo 340 000 €.

ATVIROS DURYS

Moterys, kurios neturi ryšių, niekada nesiskolino ir neturi įmonės valdymo patirties, gali paversti savo idėjas realybe su labai nedidele paskola. Taip nutiko ir Kholoud Yamani. Iš Jordanijos kilusi K. Yamani atvyko į Švediją 2003 m. Net su fizikos mokslų laipsniu ir 14 metų darbo Jungtinėse Tautose patirtimi jai nepavyko Švedijoje įveikti kliūčių ir įkurti mažą įmonę.

Sklandžiai nemokėdami švedų kalbos ir būdami priklausomi nuo socialinio aprūpinimo sistemos, žmonės neturi prieigos prie Švedijos finansų rinkų. Nežinodama, kaip pradėti, K. Samani išbandė visus kelius, kol galiausiai provincijos taryba parekomendavo jai susisiekti su MFI.

Viskas pasikeitė jau po pirmojo pokalbio. Durys atsivėrė. „JAK Members Bank“ patvirtino 10 000 € paskolą. Šiuos pinigus K. Yamani išleido būtinai įrangai ir ėmė ieškoti klientų. Dabar ji pardavinėja džiovintų datulių sausinius, iškeptus pagal gimtosios Jordanijos receptus. Didžiausias persilaužimas įvyko sulaukus prašymo padvigubinti gamybą ir tiekti sausinius vienam didžiausių Švedijos prekybos centrų. Gamyba išaugo nuo 200 iki 700 sausainių per dieną.

Pagal trejų metų planą ji vis dar gauna MFI pagalbą įvairiais teisiniais ir finansiniais klausimais. Atsirado galimybė išplėsti verslą – bendrovė dabar teikia ir valymo paslaugas.

Panašios ir kitų moterų istorijos: tailandietė Thitapha Ekberg atidarė masažo saloną, o Wannamon Lofgren Katrineholmo centre – pirmąjį sušių restoraną.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

Daugiau informacijos apie šį projektą galima rasti adresu <http://www.mikrofinansiering.se/>

NAUJOS ES PRIEMONĖS TENKINS

MIKROFINANSAVIMO POREIKĮ

Kelios ES institucijos suvienijo jėgas, siekdamos teikti mikrofinansavimą verslininkams, negalintiems pasinaudoti bankų paslaugomis.

Daugelis norinčiųjų pradėti naują arba išplėsti esamą verslą negali pateikti pakankamų garantijų ir gauti tradicinės banko paskolos. Dėl to manoma, kad trumpalaikis lėšų mikrokreditų (iki 25 000 € paskolų) forma poreikis sudaro 700 000 naujų paskolų, kurių vertė yra maždaug 6,3 milijardų €.

Pristatome JASMINE...

Šiems poreikiams tenkinti Regioninės politikos generalinis direktoratas įkūrė naują priemonę „Bendri veiksmai mikrofinansų institucijoms Europoje remti“ (Joint Action to Support Microfinance Institutions, JASMINE). Ši su Europos investicijų banko (EIB) grupe ir Europos Parlamentu įkurta priemonė teikia tiek finansavimą, tiek techninę pagalbą nebankinėms mikrofinansų institucijoms (MFI). Augant jų skaičiui ir plėtojant esamų institucijų kompetenciją ir patikimumą, vis daugiau verslininkų galės pasiskolinti ir paversti savo idėjas perspektyviu verslu.

Pirmoji investicijų sutartis pagal JASMINE programą buvo pasirašyta 2009 m. rugsėjį. Belgijos fondas „CoopEst“, teikiantis mikrofinansavimą centrinės ir rytų Europos MFI, gavo maždaug 1,8 milijono €.

„Užuot nereikalingai konkuravę su daugybe mikrokreditus teikiančių bankinių institucijų, bandome pasiekti sinergiją ir užpildyti sritis, kur bankai negali dalyvauti dėl per didelių išlaidų, susijusių su pagalba labai smulkiam verslui“, – aiškina JASMINE koordinatorius iš Regioninės politikos generalinio direktorato Philippe Delvauxas. – „Neverta nė sakyti, kad bankų sektorius su didžiu susidomėjimu stebi mūsų iniciatyvą [...]“

Naujojoje iniciatyvoje, kuri papildo Bendrų Europos išteklių mažoms ir vidurinėms įmonėms (Joint European Resources for Micro to medium Enterprises, JEREMIE) mikrokreditų pasiūlą, numatytas ir bandomasis etapas, kurio metu bus skolinama ir ribotam skaičiui MFI. Pirmajame etape Europos investicijų fonde suformuota JASMINE komanda atrinko 15 institucijų,

pageidaujančių pagerinti arba išplėsti savo teikiamas paslaugas. Po antrojo kvietimo teikti paraiškas, kurį EIF paskelbė paskutiniame šių metų ketvirtyje, dar maždaug dvigubai tiek įmonių 2011 m. gaus techninę pagalbą.

Atrinktosios MFI gauna tikslinius mokymus, kurie parenkami pagal specializuotos vertinimo agentūros ataskaitas, kuriose daugiausiai dėmesio skiriama keturioms sritims: valdymui, finansų valdymui, informacinių sistemų kokybei ir rizikos valdymui. Jos taip pat gauna naudos iš verslo paramos paslaugų, kaip antai internetinių duomenų bazių, konsultavimo geros praktikos klausimais ir prieigos prie pašto dėžutės, kur atsakoma į klausimus apie JASMINE ir mikrokreditus. Rengiamas savanoriškas MFI elgesio kodeksas. „Nors šis kodeksas neprivalomas, norėtume, kad jis taptų etaloniniu MFI vadovu“, – sako P. Delvaux.

Bandomajam etapui numatytų lėšų iš įvairių šaltinių suma yra maždaug 55 milijonai €.

...ir PROGRESS

Rengiama ir papildomų funkcijų priemonė. Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinio direktorato įkurta mikrofinansavimo priemonė PROGRESS papildys JASMINE programą, didindama paskolų pasiūlą savo verslą norintiems įkurti bedarbiams, žmonėms, kuriems gresia nedarbas, ir pažeidžiamoms grupėms.

Pirmasis finansavimo blokas bus prieinamas finansų tarpininkams, kurie teiks paskolas galutiniam naudotojams, bet vėliau bus pasiūlyti ir kiti finansiniai produktai. Skirtingai nei JASMINE, PROGRESS bus atvira tiek bankams, tiek nebankinėms institucijoms.

2010–2013 m. laikotarpiu PROGRESS suteiks iki 100 milijonų € ir turėtų paveikti įvairias sritis. Priemonė turėtų pradėti veikti iki 2010 m. pabaigos.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=836&langId=lt>

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/micro_en.htm

GLOBOS BENDRUOMENĖSE POREIKIS

Ispanijoje regioninės lėšos naudojamos pagyvenusių žmonių globėjams rengti

Visoje Europoje daugiau nei milijonas vaikų ir suaugusiųjų gyvena nuolatinės globos institucijose. Senėjant visuomenei, šis skaičius toliau augs. Tačiau daugelis ekspertų mano, kad gyvenimas nuolatinės globos institucijose yra žalingas globojamiems. Todėl pagal Europos Komisijos rekomendacijas siekiama kuo daugiau globos funkcijų perleisti bendruomenėms; šias pastangas neilgai trukus parems ES struktūriniai fondai.

Akademikai ir profesionalai teigia, kad net gerai aprūpintose ir sklandžiai veikiančiose institucijose ilgalaikis gyvenimas daro žmonėms socialinę ir psichologinę žalą. Ypač didelį susirūpinimą kelia institucijose augantys vaikai, nes gali sutrikti jų smegenų ir kūno vystymasis.

Vienas iš sprendimų yra suteikti institucijose globojamiems žmonėms daugiau galimybių gyventi „normalų gyvenimą“ su specializuotų tarnybų pagalba. Tai rekomenduoja daugelis tarptautinių organizacijų ir NVO. Šiam požiūriui pritaria ir Europos Komisija, kuri 2009 m. rugsėjį paskelbė ekspertų ataskaitą dėl daugialypės institucinės globos reformos.

ES pasirengusi finansuoti deinstitutionalizavimą

Špidlos ataskaitoje, pavadintoje čeko, buvusio ES Komisijos nario, atsakingo už socialinius reikalus, vardu, yra pateiktos aštuonios rekomendacijos Europos Komisijai ir šalims narėms, kaip geriau atlikti deinstitutionalizavimo procesą. ES struktūriniais fondams

GRAIKIJA VYKDO PSICHIATRIJOS REFORMĄ

Iki 1980 m. Graikijos psichikos sveikatos sistema buvo institucinė, centralizuota ir stokojo pirminės priežiūros bei rehabilitacijos įstaigų. Psichikos sveikatos priežiūros paslaugos daugiausiai buvo teikiamos devyniose psichiatrijos ligoninėse, galinčiose apgyvendinti iki 9 000 psichikos ligonių. Tačiau, kaip pažymėjo tarptautinė ekspertų grupė, šios institucijos nesugebėdavo teikti tinkamos šiuolaikinės priežiūros.

Graikijos vyriausybė pradėjo reformuoti psichikos sveikatos priežiūros sistemą pagal ES reglamentą Nr. 815/84. Šia reforma buvo siekiama deinstitutionalizavimo, naujos bendruomeninės sveikatos priežiūros sistemos ir geresnio psichikos sveikatos priežiūros darbuotojų profesinio rengimo. Keturios psichiatrijos ligoninės buvo uždarytos; jas pakeitė naujos nuolatinės globos įstaigos. Tačiau dėl lėšų trūkumo, neigiamos darbuotojų nuotaikos ir kitų sunkumų Graikijos psichikos sveikatos priežiūros sektoriaus reforma gali užtrukti.

vienareikšmiškai rekomenduojama visų pirma investuoti į bendruomenių teikiamas paslaugas, o ne institucijas. Šiuo metu Komisijoje plačiai aptarinėjama šios rekomendacijos reikšmė.

Kas kartu?

Nelaukdama, kol bus suformuluota ES politika šiuo klausimu, Bulgarija jau deinstitutionalizuoja šalies našlaičių globos sistemą. 2009 m. septynios ministerijos ėmė koordinuoti naują vaikų globos grupę. Praėjusį vasarį ši šalis patvirtino vaikų globos strategiją, kurios pagrindinis tikslas yra deinstitutionalizavimas.

Remiantis nauju 10 metų veiklos planu, siekiama maždaug 7 000 vaikų ir jaunuolių sukurti bendruomeninę paslaugų ir įstaigų, kaip antai vaikų su negalia dienos centrų, sistemą. Nacionaliniai fondai jau investuoja į šią reformą, o ES įsipareigojo ją kelis metus remti 25 milijonais € iš ERPF ir 14 milijonų € iš ESF.

Remdamasi deinstitutionalizavimo patirtimi Rumunijoje, kur per du dešimtmečius vaikų skaičius ilgalaikės globos įstaigose sumažėjo maždaug 90 %, Bulgarija jaučiasi pasirengusi atlikti šią svarbią užduotį. „Kalbame apie bene labiausiai pažeidžiamų piliečių gyvenimo kokybę, todėl negalime suklysti“, – sako Bulgarijos vaikų apsaugos tarnybos, kuriai tenka daugiausiai techninės atsakomybės dėl šio proceso, direktorė Nadia Shabani.

DAUGIAU INFORMACIJOS APIE ŠPIDLOS ATASKAITĄ:

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=3992&langId=en>

TARPTAUTINĖS INVESTICIJOS Į JAUNIMĄ

Per „Acces“ projektą jaunimui iš skurdžių miestų rajonų Medvējuje, pietryčių Anglijoje, ir Diunkerke, šiaurės Prancūzijoje, suteikiama galimybė pagerinti savo gyvenimo kokybę ir padidinti gebėjimą įsidarbinti.

36 mėnesių trukmės „Acces“ projektas baigsis 2011 m. lapkritį. ERPF šiam projektui skyrė 509 947,33 €, t. y. 50 % viso 1 019 912,60 € projekto biudžeto.

2007 m. inicijavusios „Acces“ projektą, Medvējaus miesto taryba ir Diunkerko miesto bendruomenė išsikėlė tikslą suteikti jaunimui daugiau galių. Puoselėjant troškimą atgaivinti miestus ir sustiprinti kartų ryšius, šiose dviejose bendruomenėse siekiama sukurti abipusio pasitikėjimo ir vilties atmosferą.

Nepalankioje padėtyje esantys rajonai apima Medvējų ir ypač Vait Roudo kvartalą bei Veifyldą, kur daugėja nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio (Not in Education, Employment or Training, NEET) jaunimo. Panaši tendencija pastebima ir Prancūzijoje, kur toks jaunimas vadinamas JAMO (Jeunes À Moindres Opportunités). Suteikus šiems jauniems žmonėms daugiau galimybių išsakyti, kas vyksta jų gyvenimuose rajonuose, sustiprės jų atsakomybės ir, svarbiausia, pasididžiavimo jausmas.

Gyvenimo pamokos

Programa apima praktines bendruomenės plėtros ir pilietiškumo pamokas. Mokoma tokių dalykų, kaip maisto ruošimas, elektros pagrindai, IT, kelių eismo taisyklės, orientavimosi ir bendravimo gebėjimai, bendruomenės plėtra.

Praktinių prancūzų ir anglų kalbos pamokų metu jaunimas galės užmegzti ryšius su kitos šalia pusės gyventojais, daugiau sužinoti apie juos ir jų kultūrą. Kartu jie sukurs vaizdo filmą apie savo veiklą.

Ateities planavimas

Dar vienas „Acces“ prioritetas yra profesinė plėtra, ypač rengiantis 2012 m. olimpinėms žaidynėms. Šie jaunuoliai bus mokomi teisėjauti sporto rungtynėse, suteikti pirmąją pagalbą ir organizuoti renginius, kad būtų gerai pasirengę panaudoti savo organizacinius ir kalbų gebėjimus olimpiados metu.

Vaikų auklėjimas su patirtimi

Auginti šeimą nelengva. Juo sunkiau, jei esate jauni ir kilę iš skurdaus rajono. Dėl to į projektą buvo įtraukti patyrę tėvai, kad pasidalytų savo patirtimi su jaunais tėvais. Jauni ir patyrę tėvai skatinami reguliariai susitikti ir bendromis jėgomis kurti informacinius lankstinukus bei vaizdo klipus, kuriais paskui galima pasidalinti su kitais.

Kūrybiškumas be sienų

Menas, kaip ir sportas, taip pat suteikia daug galimybių suvienyti žmones nepriklausomai nuo jų praeities, amžiaus ar kultūros. Padedant profesionalams, jaunimas rengia įvairius spektaklius, kurių tikslas – atgaivinti socialinius tinklus ir plėsti susidomėjimą menu.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

<http://www.acces2seas.eu>

”

22 metų dalyvis:

„Kursuose įgijau neįkainojamų dailės ir dizaino gebėjimų, pavyzdžiui, išmokau sukurti lagaminą-muziejų! Ėmiau dalyvauti ir kitokioje veikloje: domiuosi IT technine pagalba, diplomatija, bėgioju ir groju būgnais. Man taip patiko, kad net įsigeidžiau būti dėmesio centre. Ketinau dalyvauti tik kaip savanoris, bet galiausiai tapau pilnateisiu dalyviu.“

“

Performansai vienija kultūras ir kartas

KOMPIUTERINIS RAŠTINGUMAS – LANGAS Į ATEITĮ

2002 m., kai buvo pradėta iniciatyva „Langas į ateitį“, Lietuvoje interneto skverbtis buvo labai nedidelė – vos 11 %. Nenuostabu, kad ir kompiuterinis raštingumas buvo menkas. Tačiau nuo tada interneto skverbtis išaugo ir daugiau žmonių įgijo kompiuterinį raštingumą. Privataus verslo (aljanso „Langas į ateitį“ steigėjų) ir Europos socialinio fondo finansuojama iniciatyva reikšmingai sumažino Lietuvos skaitmeninį atsilikimą.

Nuo 2002 m. daugiau nei 75 000 lietuvių lankė nemokamus kompiuterinio raštingumo kursus. Vieni reikšmingiausių mokymų buvo „Lietuvos e-piliečio kompiuterinio raštingumo pradmenys“ 2006–2008 m. Šie kursai davė naudos pagyvenusiems žmonėms, asmenims su negalia ir atokių rajonų gyventojams; IKT kursus baigė daugiau nei 50 000 suaugusiųjų.

Kompiuterinio raštingumo projektas gavo iš Europos socialinio fondo 2 milijonus €.

Visuotinė prieiga, visuotinė nauda

„Džiaugiuosi galėdama gauti informaciją ir plėsti savo žinias. Man ypač patinka paskaitos apie poeziją, kurias radau internete. Galiu rasti viską, net žinių apie gėles“, – sako pensininkė Ina Laurinaitytė, parodydama, kaip galima suderinti gebėjimus ir pomėgius.

Šis pavyzdys, kaip ir daugelis kitų, – tai aljanso „Langas į ateitį“, kurį įkūrė socialiai atsakingos bendrovės, bankai ir telekomunikacijų bei IT firmos, veiklos rezultatas. Kai kurie žmonės naudojami internetu tik laisvalaikiu, tuo tarpu kiti pabrėžia neabejotiną jo privalumus versle.

Pagrindinis šios iniciatyvos tikslas buvo paskatinti Lietuvos ekonominį augimą, pagerinti pragyvenimo lygį ir sustiprinti šalies konkurencingumą Europoje ir pasaulyje.

Noras mokytis

Pirmajame projekto „Langas į ateitį“ etape buvo įkurti nemokami vieši interneto prieigos centrai. Bendradarbiaujant su Vidaus reikalų ministerija, buvo sukurtas daugiau nei 800 prieigos taškų tinklas, kuris veikė iki 2008 m. Taip vietos, ypač atokių vietovių,

gyventojai įgijo daugiau galimybių. Bendradarbiaudami su savivaldybėmis, projekto dalyviai įkūrė interneto prieigos taškus bibliotekose, pašto skyriuose, mokyklose, ligoninėse ir savivaldos biuruose. Kiekviename taške buvo įdiegti 2–5 kompiuteriai.

Įgyvendinant šį projektą, nuo 2006 m. kovo iki 2008 m. rugpjūčio visose 60 Lietuvos savivaldybių buvo rengiami specialūs kompiuterinio raštingumo ir interneto pradmenų kursai. 50 400 žmonių nuo 16 metų amžiaus gavo progą pagerinti savo IT gebėjimus ir savo ruožtu galimybę įsidarbinti. Didžioji dauguma jų buvo moterys.

Baigiantis projektui „Lietuvos e-piliečio kompiuterinio raštingumo pradmenys“, paaiškėjo, kad daugelis jo dalyvių nori toliau tobulinti įgytus gebėjimus. Todėl pagal „Microsoft Unlimited Potential“ programą buvo sukurtas nuotolinio mokymo projektas „Šiuolaikiniai informacinių technologijų mokymosi būdai“. Šis projektas apima keturis internetinius e. mokymosi kursus IKT gebėjimams tobulinti. Nuo 2008 m. vieniems iš šių internetinių mokymų užsiregistravo maždaug 8 000 žmonių.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

<http://www.langasiateiti.lt/>

„Baigę kompiuterinio raštingumo programą ir plečiantis interneto tinklui, eiliniai žmonės įgijo galimybę bendrauti neišeidami iš namų, skaityti internetinius laikraščius, atsisiųsti informaciją, atlikti mokėjimus ir susisiekti su vietos tarnybomis“, – sako Lietuvos neįgaliųjų draugijos pirmininkas Zigmantas Jančiauskis.

„ROBOTDALEN“ – IŠMANIEJI NEPRIKLAUSOMO GYVENIMO PAGALBININKAI

Robotai asocijuojasi su bejausmėmis ir futuristinėmis mašinomis. Bet daugelis Švedijos „Robotų slėnio“ (RobotDalen) kūrinių amžiams pakeis žmonių požiūrį į šiuos aparatus. Naujieji sveikatos priežiūros ir pagalbos technologijų robotai gali pagerinti pagyvenusių žmonių ir asmenų su negalia gyvenimo kokybę – šios augančios socialinės grupės neretai atsiduria Europos visuomenės paribiuose.

100 km skersmens teritorijoje įsikūręs „Robotų slėnis“ yra didžiausias Europos robotų technikos centras, vienijantis mokslininkus, programuotojus, gamintojus ir akademikus. Švedijos valstybinės tarnybos „Vinnova“, įvairių Švedijos valdžios institucijų, universitetų ir privataus sektoriaus remiamas centras specializuojasi pramonės, logistikos ir sveikatos priežiūros robotų technikoje.

Iki 2013 m. veikiantis jungtinis projektas gauna papildomą finansavimą iš Europos regioninės plėtros fondo ir siekia finansavimo laikotarpiu, kuris baigsis 2010 m., sukurti bent penkis naujus gaminius ir penkias naujas bendroves arba įmones. Vietos regione jau įsikūrė maždaug 150 mažų įmonių, vykdančių veiklą robotų technikos ir automatikos srityje. ES finansavimas taip pat pagerino „Robotų slėnio“ vardą ir padėjo užmegzti ryšius su panašią veiklą Europoje vykdančiomis grupėmis.

Projektas ne tik vienija nacionalinius ir tarptautinius robotų įrangos gamintojus, bet ir glaudžiai bendradarbiauja su jos naudotojais, kaip antai ligoninėmis, kur išbandomi nauji išradimai. Jau pasiekta daugiau nei pusė pradinėjų tikslų įkurti 30 naujų bendrovių arba įmonių robotų technikos srityje ir sukurti 30 naujų gaminių.

Sveikatos priežiūros robotai

Keli paskutiniai projekto sukurti robotai yra skirti užtikrinti gerą gyvenimo kokybę pagyvenusiems žmonėms arba asmenims su negalia padedant jiems išsaugoti socialinius ryšius ir nepriklausomai gyventi namuose. „Sveikatos priežiūros srityje dirbame galvodami apie žmones, o ne apie robotus“, – sako „Robotų slėnio“ generalinis direktorius Erikas Lundqvistas.

Japonijos robotų asociacijos (*Japan Robot Association, JARA*) duomenimis, 2020 m. „paslaugų robotų“ (tarp jų robotų, naudojamų asmeniniams, medicinos ir sveikatos priežiūros tikslais) pasaulinės rinkos vertė pasiekė maždaug 24,35 milijardo € ir daugiau nei dvigubai pralenks gamybos robotų rinką. „Robotų slėnis“ mano, kad šį dešimtmetį „paslaugų robotų“ rinkoje labiausiai išaugs asmeninių, medicinos ir sveikatos priežiūros robotų segmentai.

KELI ROBOTŲ TECHNIKOS NAUJOVIŲ PAVYZDŽIAI

Praėjusiais metais sukurtas „Bestic“ padeda valgyti žmonėms, kurie sunkiai valdo rankas. Nedidelė ant stalo montuojama automatinė ranka baigiasi šaukštu arba žnyplėmis ir yra valdoma mygtukais arba svirtimi. Kitas kuriamas naudingas prietaisas „Giraff“ yra paslankus robotas, suteikiantis galimybę bendrauti su kitais žmonėmis per abipusio ryšio monitorių. „Jis leidžia šeimos nariams, draugams ir slaugytojams lankyti pagyvenusius žmones per internetą lyg jie bendrautų akis į akį“, – sako diplomuota slaugytoja ir Pagyvenusių žmonių centro IKT projektų vadovė Maria Gill.

Visuomenei senstant, sumanieji robotai tampa labai svarbūs žmonių bendravimui. Neseniai pagamintas aparatas „Genesis“ padeda žmonėms atkurti raumenis po ligos ar nelaimingo įvykio. „Zoom“ – tai elektrinė kėdė su ratukais, kuria galima užsikelti laiptais ir važinėti negrįstais keliais. Siekiant pagerinti sveikatos priežiūros veiksmingumą, projektas taip pat kuria robotą „RobCab“, padėsiantį slaugytojoms atlikti tokius darbus, kaip pacientų perkėlimas į kitą lovą.

2008–2010 m. laikotarpiu „Robotų slėnio“ projektui ERPF skyrė iki 850 000 € per metus.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

www.robotdalen.org

Išskirtinė važiuoklės konstrukcija leidžia atlikti įvairiausias funkcinius pratimus

ROMŲ ĮTRAUKTIS – SIEKIS PAKEISTI ESAMĄ PADĖTĮ

Kodėl romų įtraukties kampanija veiksminga? Kaip nustatomos problemos ir jų sprendimo būdai? Ir, svarbiausia, kaip tai susiejama su politiniais veiksmais, kad būtų kuriamos ir palaikomos sąlygos pokyčiams?

SPOLU tarptautinis fondas (SPOLU International Foundation) yra Nyderlanduose įsikūrusi NVO, kuri jau 10 metų kuria romų organizacijas. Ji vienija Rumunijos Romų ir mažumų politikos centrą (Policy Center for Roma and Minorities), Albanijos romų organizaciją (Roma Active Albania, RAA) ir Bulgarijos asociaciją „Integro“.

Šios organizacijos dalyvaus bandomajame projekte, kuriuo siekiama atsakyti į šiuos ir kitus klausimus. Projektas bus vykdomas keturiose šalyse po Pagrindinės Europos romų organizacijos (European Roma Grassroots Organisation, ERGO) tinklo vėliava.

„Bandomojo projekto“ tikslas yra patikrinti konkrečių veiksmų įgyvendinamumą ir įvertinti jų naudingumą. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo suteikia Komisijai teisę vykdyti tokius projektus Parlamento prašymu.

Kova su stereotipais

Akcijomis bus siekiama pakeisti stereotipinį požiūrį į romus viešojoje erdvėje, tarp politikos formuotojų, taip pat romų bendruomenėse. Siekiama ne tik kovoti su išankstinėmis nuostatomis, bet ir mobilizuoti romų bendruomenes ir suteikti joms galimybę pakeisti sąlygas, nuo kurių priklauso jų ateitis.

Vienas iš bendrų tikslų yra parengti informuotumo didinimo akciją: jos modelius, metodus ir informaciją. Taip bus galima išmatuoti akcijos poveikį ir pakartoti ją kitur. SPOLU taip pat ketina investuoti į žmogiškuosius išteklius per Jaunųjų romų profesionalų plėtros programą.

Kaip perduoti žinią?

Rumunijoje Romų ir mažumų politikos centras bandys pasiekti platesnę auditoriją rodydamas filmus. Siekiama suteikti jaunimui galimybių ir sukliudyti jiems persikelti į vieną prasčiausių Bukarešto romų getų – Ferentarij. Tai būtina norint nutraukti jų gyvenamus rajonus įkalinusį uždara atskirties ir paniekimo ratą. Šio rajono vaikai skatinami išbandyti kitokią ateitį. Glaudžiai bendradarbiaujant su ne vieną apdovanojimą laimėjusia Rumunijos kino studija „Strada“, kuriamas dokumentinis filmas apie Ferentarij.

Rumunijoje ir Italijoje teigiamas žinias plačiai visuomenei bus bandoma skleisti per sporto renginius. Šiuo komponentu siekiama, kad sporto asociacijos prisiimtų ilgalaikius įsipareigojimus kovoti su romams priešiškomis nuotakomis. Prie Romų ir mažumų politikos centro prisijungs ir kitos grupės, kaip antai Italijos sporto visiems sąjunga (Unione Italiana Sport per Tutti, UISP).

Albanijoje ir Bulgarijose daugiausiai dėmesio bus skiriama vietos ir regioninių valdžios institucijų skatinimui rimčiau spręsti romų problemas. Dažnai vietos valdžia tik formaliai pripažįsta romų problemas. Be to, daugelis romų yra pasyvūs ir laiko tai „normalia“ padėtimi. Dėl to romų bendruomenės retai dalyvauja savivaldybių politikoje kaip lygiateisės interesų grupės.

Albanijos RAA ir Bulgarijos „Integro“ misija yra skatinti integruotą romų įtrauktį, įtraukiant vietos romų bendruomenes, savivaldybes ir regionus. Laukiamas rezultatas yra didesnis romų piliečių pripažinimas lygiateisėmis interesų grupėmis formuojant ir įgyvendinant politiką.

Projektą finansuoja „Informavimo ir informuotumo didinimo“ komponento bandomasis projektas „Romų integracijos metodų koordinavimas Europos mastu“ – Romų integracija.

Jis tęsiasi nuo 2010 m. birželio 5 d. iki 2011 m. gruodžio 5 d.

ERPF lėšos: 989 140 €

Nacionalinis finansavimas: 175 000 €

Visas biudžetas: 1 164 140 €

DAUGIAU INFORMACIJOS:

www.ergonetwork.org

PAGALBA NEPALANKIAUSIOJE PADĖTYJE ESANTIEMS ASMENIMS VENGRIJOJE

Šiuo metu pradama eksperimentinė programa, kurios tikslas – paspartinti maždaug 30 Vengrijos „mikroregionų“ vystymąsi. Aktyviai dalyvaujant vietos bendruomenėms ir naudojant ES lėšas, ši programa finansuoja šimtus infrastruktūros, aplinkos, transporto ir turizmo projektų.

Mažiausiai išsivysčiusių mikroregionų programa padeda nepalankiausioje padėtyje esantiems mikroregionams, susitelkusiems šalies šiaurės rytuose, pietuose ir pietvakariuose. Įgyvendinant programą daugiausiai dėmesio skiriama ekonomikos plėtrai, užimtumui, švietimui ir romų integracijai; ji naujoviškai derina įvairius finansavimo šaltinius ir veiklos programas.

MIMR programos biudžetas – 340 milijonų €

2007–2013 m. laikotarpiu ES Europos regioninės plėtros fondas ir Europos socialinis fondas finansuos 85 % programos, Vengrija – 15 %

Inicijuoti programą ir iškelti jos tikslus paskatino nedarbas, skurdas, atskirtis ir diskriminacija. Silpniausiuose Vengrijos mikroregionuose gyvena maždaug 10 % gyventojų ir trečdalis šalies romų. Šie mikroregionai taip pat kenčia dėl menkos ekonominės veiklos, netinkamų mokyklų, darbo jėgos migracijos ir augančių įsiskolinimų.

Pagal pirmąjį Vengrijos Nacionalinės plėtros planą (2004–2006 m.) daugelis šių regionų gavo vidurkį viršijantį finansavimą. Tačiau rezultatai nebuvo įspūdingi ir vyriausybė suprato, kad būtina imtis papildomų veiksmų. Taip gimė Mažiausiai išsivysčiusių mikroregionų programa (MIMR) – daugialypė plėtros programa, skirta 33 silpniausiems šalies mikroregionams šiaurinės Vengrijos, Didžiosios pietų lygumos, Didžiosios šiaurės lygumos ir Pietų Uždunojės regionuose.

MIMR lėšos skirstomos per tris Vengrijos nacionalines veiklos programas (Regionų, Socialinio atkūrimo ir Socialinės infrastruktūros). Trečdalis paskirstoma tolygiai, trečdalis priklauso nuo mikroregionų gyventojų skaičiaus (kuris svyruoja nuo 11 000 iki 72 000), ir dar trečdalis priklauso nuo mikroregionuose esančių gyvenviečių skaičiaus (nuo 4 iki 49). Kelios kitos nacionalinės priemonės taip pat prisideda prie MIMR programos finansavimo.

Teritorinis požiūris, ištekliams grįstas planavimas

Šios programos biuras yra Budapešte įsikūrusioje Nacionalinės plėtros agentūroje (NPA). NPA suteikė ne tik biuro patalpas, bet ir paskyrė po du koordinatorius kiekvienam mikroregionui; pagalbą taip pat pasiūlė keli ekspertai ir vietos universitetai. Jie padėjo mikroregionams parengti projektų paketą, apimančį įvairius integruotus projektus, pagrįstus vietos plėtros planu išleisti kiekvienam mikroregionui skirtą sumą.

Projektų planavime dalyvavo maždaug 5 000 žmonių – tai rodo visų mikroregionų vietos bendruomenių aktyvumą. „MIMR programa Vengrijoje – išskirtinė. Tai nauja plėtros priemonė, kurios dėmesio centre yra mikroregionai, o ne labiau centralizuoti regionai arba apylinkės,“ – sako MIMR programos koordinatorius Frigyes Janza.

Iš 900 projektų, kuriuos atrinko valdančiosios institucijos, 250 jau pradėta įgyvendinti. Tarp jų – mokyklų, vaikų darželių, sveikatos bei socialinių centrų, autobusų stočių statyba ir renovacija, taip pat nuotekų, geriamo vandens ir potvynių prevencijos sistemų tobulinimas. Tiesiant geresnius kelius padedama užmiesčiuose gyvenančioms romų bendruomenėms; planuojami ir keli pagrindiniai regioniniai keliai. Galiausiai programa siekia paskatinti turizmą šiuose retai lankomuose mikroregionuose, kur yra reikšmingų kultūros ir paveldo objektų.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

www.nfu.hu

ERPF POKYČIAI – BIUROKRATIZMO MAŽINIMAS IR LĖŠŲ IŠLAISVINIMAS

Europai vis dar bandant atsigauti nuo finansinių sukrėtimų, ES ėmė taisyti Europos regioninės plėtros fondo veiklą reguliuojančius reglamentus, siekdama supaprastinti struktūrinių ir sanglaudos fondų valdymo taisykles. „Panorama“ nagrinėja laukiamas realias to pasekmes.

Esminė Europos ekonomikos atgaivinimo plano dalis

Tebesitęsianti ekonomikos krizė pakrūto verslo pasitikėjimą, padidino bedarbių skaičių ir daro didžiulį spaudimą viešiesiems finansams. Šis spaudimas valstybiniais biudžetams reiškia, kad vyriausybėms ir regionams vis sunkiau pasirūpinti tinkamu finansavimu, kuris yra būtina sąlyga Europos struktūrinio fondo paramai gauti.

2010 m. birželio 16 d. ES paskelbė naujas priemones struktūrinių ir sanglaudos fondų valdymo taisyklėms supaprastinti. Dėl šių pokyčių turėtų palengvėti prieiga prie fondų ir paspartėti investicijų srautai tais laikotarpiais, kai valstybiniai biudžetai patiria spaudimą. Viena iš priemonių ekonominiam sukrėtimui atsispirti yra 775 milijonų € papildomos išankstinės išmokos kai kurioms šalims, kad jos galėtų išspręsti su pinigų srautais susijusius neatidėliotinus sunkumus.

Šie naujieji pokyčiai buvo įvesti siekiant padėti įveikti likvidumo problemas ir sumažinti biurokratizmą, palengvinant prieigą prie fondų. Spartesnis konkrečių projektų įgyvendinimas bus didelė paspartis valstybių ir regionų ekonomikai šiuo ekonomikos sunkmečiu.

2007–2013 m. laikotarpiu per tris sanglaudos politikos fondus – Europos regioninės plėtros fondą (ERPF), Europos socialinį fondą (ESF) ir Sanglaudos fondą – 455 sanglaudos politikos programos visuose ES regionuose iš viso investuos 347 milijardus €.

Svarbiausi pokyčiai:

- **Nauja bendra 50 milijonų € riba visų tipų dideliems projektams, kuriems reikia Komisijos pritarimo.**
Pavyzdžiui, naujasis bendras slenkstis leis šalims narėms pačioms apsispręsti dėl mažesnių aplinkos projektų, todėl juos bus galima greičiau pradėti.
- **Galimybė didelius projektus finansuoti pagal daugiau nei vieną programą.**
Pavyzdžiui, svarbių greitkelių atkarpų, kertančių kelis regionus, tiesimui dabar galima gauti dalinį finansavimą iš kelių regioninių programų. Pagal ankstesnes taisykles tai buvo neįmanoma.

• Finansų inžinerijos taikymo tobulinimas.

Suteikia galimybę kurti specializuotas priemones, skatinančias išlaidas energetikos veiksmingumui ir atsinaujinančiai energijai.

• Lankstesni reikalavimai investuoti penkerius metus iš eilės.

Šios taisyklės dabar galios tik kai kuriems projektams, kaip antai infrastruktūros ir pelningų investicijų sektoriuose. Jos nebus taikomos netyčia bankrutavusioms įmonėms.

• Paprastesnės „pelningų projektų“ taisyklės (pvz., mokamų greitkelių arba projektų, susijusių su žemės išperkama nuoma arba pardavimu).

Siekiant sumažinti šalių narių administracinę naštą, nuo šiol pelnas bus stebimas tik kol vykdoma atitinkama programa.

• Papildomas 775 milijonų € avansas

(4 % iš ESF ir 2 % iš Sanglaudos fondo) šalims narėms, kurios gavo paskolą pagal Tarptautinio valiutos fondo mokėjimo balanso sistemą, arba kurių BVP sumažėjo daugiau nei 10 %. Pagal šiuos du kriterijus naujovė bus taikoma Estijai, Latvijai, Lietuvai, Vengrijai ir Rumunijai.

• Atidėtos „N+2 įsipareigojimo panaikinimo“ taisyklės.

Pagal N+2 taisyklę, jei 2007 m. skirtas finansavimas nepanauojamas iki 2009 m. pabaigos, jis automatiškai gražinamas į ES biudžetą. Įvedus pokyčius, 2007 m. įsipareigojimus bus galima įgyvendinti per ilgesnį laikotarpį.

Šios naujovės yra tik viena iš iniciatyvų, vykdomų nuo krizės pradžios pagal Europos ekonomikos atgaivinimo planą.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/recovery/

Kiekviename leidime „Panorama“ pristato dviejų projektų raidą iš juos organizuojančių asmenų perspektyvos. Mes žvelgiame į ERPF finansuojamų projektų sėkmes ir nesėkmes: problemų nustatymą ir dalinimąsi sprendimais.

1

PROJEKTAS

ŽVILGSNIS Į „LONGLIFE“

Faktai ir skaičiai

Nuo 2009 m. sausio iki 2012 m. sausio į „Longlife“ projektą bus investuota maždaug 2,3 milijono €.

Projektavimo svarba

Šių metų liepą buvo padėti prototipinio statinio, kuris gali tapti ateities pastatų aukso standartu, pamatai. Šis naujasis prototipas, kuriame daugiausiai dėmesio skiriama energijos ir išlaidų taupymui, paremtas penkių Baltijos jūros regiono šalių patirtimi.

Naujojo statinio prototipo pagrindas yra 500 puslapių lyginamoji apžvalga, kurioje aprašomos Danijoje, Vokietijoje, Lietuvoje, Lenkijoje ir Rusijoje taikomos praktikos. Tikimasi, kad šis modelis taps tvaria ir nebrangia alternatyva tarptautinėje statybų pramonėje.

„Jei nepagailėsite laiko projekto paraiškai parengti, sutaupysite laiko jį įgyvendindami“, – sako M. I. Kiefel. – „Ne mažiau svarbu yra aptarinėti su partneriais įvairiausias užduotis ir lūkesčius“.

Daugiau privalumų – geresnis rezultatas

Pastaruosius kelis mėnesius „Longlife“ projektas rinko informaciją ir ataskaitas apie esamas statybų pramonės technologijas, administracinius reikalavimus, teises procedūras, finansines perspektyvas ir demografinius poreikius projekte dalyvaujančiose šalyse.

Suradus panašumus ir skirtumus, buvo bandoma optimizuoti ir suderinti konkrečius statybos metodus. Siekiama nustatyti veiksmingo energijos vartojimo, tvarumo, išteklių optimizavimo ir gero išlaidų ir gyvavimo ciklo santykio gaires.

Nuo gairių iki architektūrinių sprendimų

Vasaros semestro metu projekto vadovas ir dėstytojas Klausas Rückertas skaitė paskaitas Berlyno technologijos institute (Berlin Institute of Technology), o Josifas Parasonis – Vilniaus Gedimino technikos universitete. Šių paskaitų tikslas buvo sukurti tvaraus gyvenamojo namo, kuriame energija naudojama taupiai, prototipą.

Komunikacijos pažanga

Suprantama, tokią didelę geografinę teritoriją apimančiam projektui reikia itin aukštu lygiu bendraujančių partnerių. Maria-Ilona Kiefel paaiškino, kad bendravimo e. laiškais nepakako.

„Po sausio pabaigoje Vilniuje vykusio praktinio seminaro nutarėme reguliariai rengti vaizdo konferencijas. Šis sprendimas pasirodė veiksmingas. Reguliari stebėseną ir pasitikėjimą skatinantis bendradarbiavimas yra svarbiausi „Longlife“ projekto klausimai“, – pridūrė ji.

Lankstumas ekonominių sunkumų akivaizdoje

Stabiliai plėtojamas projektas pajuto finansų krizės padarinius, kai trys partneriai buvo priversti pasitraukti. Pasak M. I. Kiefel, tai buvo ištis sunkus laikotarpis. Norint pasiekti „Longlife“ projekto tikslus, teko pertvarkyti tam tikras užduotis.

Kiekvienoje šalyje dalyvėje „Longlife“ turi tris partnerius – vieną universitetą, vieną administraciją ir vieną bendrovę. Dėl krizės pasitraukė vienas partneris Vokietijoje ir du Lenkijoje.

Birželį Sankt Peterburge įvyko projekto vidurio semestro tarptautinė konferencija, kurios metu partneriai susitarė bendradarbiauti su kolegomis Rusijoje.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

http://www.longlife-world.eu/home_en.html

Kitame leidime toliau pasakosime apie Muzikos parko (Musikpark) ir „NanoHealth“ centro projektus, o šiame leidime apžvelgsime, kaip sekasi kitiems dviems projektams – „Konkurencingos sveikatos priežiūros paslaugos“ ir „Longlife“.

2

PROJEKTAS

LENGVESNIS GYVENIMAS ATOKIAI GYVENANTIEMS PACIENTAMS

Faktai ir skaičiai

Nuo 2008 m. sausio iki 2010 m. pabaigos į projektą „Konkurencingos sveikatos priežiūros paslaugos“ (*Competitive Health Services*) bus investuota beveik 1 milijonas €.

Toli šiaurėje gyvenantiems pacientams, kenčiantiems dėl inkstų veiklos sutrikimų, greitai metu nebereikės taip ilgai laukti susitikimų su vietos konsultantais ir vis mažiau ambulatorinių ligonių bus priversti keliauti 322 km iki Inverneso Reigoro ligoninės ir atgal. Naujausios paslaugos suteiks galimybę dialize gydomiems pacientams kai kuriuos tyrimus atlikti per paprasčiausią vaizdo liniją. Diegiant technologijas pagal „Konkurencingų sveikatos priežiūros paslaugų“ projektą, veiksmingai trumpinama kelionių ir laukimo trukmė – tai labai palengvina atokiose šiaurinėse Europos vietovėse gyvenančių pacientų gyvenimą.

Projekto koordinatore Minna Mäkinieni džiaugiasi jau pasiekta pažanga. „Šiuo metu išbandome daugiau paslaugų, nei ketinome“, – pasakoja ji apie projektą, apimantį atokiausius Suomijos, Airijos, Norvegijos, Švedijos ir Škotijos regionus. Šiose vietovėse gyventojų tankumas siekia vos 3,5 žmonių/km².

Tradicinės sveikatos priežiūros priešakyje

Po to, kai paskutinį kartą apžvelgėme projektą, pasiekta daug pažangos. Čia pateiksime vos kelis įdiegtų naujų paslaugų pavyzdžius.

Invernese esančios Reigoro ligoninės pagrindinis inkstų ligų skyrius dabar vaizdo linija sujungtas su Keitneso bendrąja ligonine Vike (už 177 km), todėl gali padėti daugiau Keitneso pacientų, kenčiančių dėl inkstų sutrikimų. Slaugytojos taip pat gali naudotis vaizdo linija ir konsultuotis su specialistais dėl pacientų gydymo.

Oulu universitetinės ligoninės specialistai per didelės raiškos vaizdo kanalą gydo įvairias atokaus sveikatos priežiūros centro pacientų žaizdas ir kojų opas. Šie pacientai gali konsultuotis su dermatologais, plastinės chirurgijos specialistais ir žaizdų priežiūros slaugytojomis. Juos namuose lankančios slaugytojos taip pat gali konsultuotis su žaizdų priežiūros slaugytojomis. Pacientai džiaugiasi šia paslauga, nes jiems nebereikia gaišti laiko ir kartais kęsti skausmo ilgose kelionėse į ligonines arba sveikatos priežiūros centrus.

Šiuolaikinei sveikatos priežiūrai reikia šiuolaikinių priemonių

Igyvendinant projektą neišvengiamai susidurta ir su kliūtimis, pavyzdžiui, techniniais apribojimais. M. Mäkinieni paaiškino, kad esama IT infrastruktūra ne visada yra pakankama naujoms paslaugoms diegti. Pavyzdžiui, kai kuriose Škotijos vietovėse garso ir vaizdo kokybė nukenčia dėl menko pralaidumo skaitmeninio visuminių paslaugų tinklo (ISDN). Norėdami naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis namuose, pacientai privalo turėti spartų plačiajuostį ryšį, o senyvo amžiaus asmenys retai būna jį įsivedę.

Daugiadisciplinų komandų koordinavimas irgi buvo iššūkis. Kad projektas būtų sėkmingas, turi dalyvauti daug pagal įtemptus darbo grafikus dirbančių profesionalų – gydytojų, slaugytojų, IKT personalo, – todėl buvo itin sunku suderinti visų šių asmenų darbotvarkes. Pridėkime dar tarptautinį aspektą. Buvo labai svarbu užtikrinti, kad partneriai, kurie susitinka tik du kartus per metus, nuolat keistųsi informacija.

M. Mäkinieni tai buvo vienas maloniausių projekto aspektų: galimybė dalytis žiniomis ir mokytis iš kitų partnerių, taip pat išbandyti, kaip veikia sistema. Šalims partnerėms dalijantis duomenimis, ši tarptautinė dimensija taip pat padėjo išanalizuoti bandomųjų e. paslaugų sėkmingumą ir tinkamumą. O tai savo ruožtu gali padėti toliau plėtoti naujas paslaugas šiauriniame paribyje.

Jei paprašytume M. Mäkinieni duoti vieną patarimą panašias pareigas užimantiems darbuotojams, ji pasiūlytų parengti visiems priimtina bendrą įgyvendinimo planą, padėsiantį užtikrinti įsipareigojimą siekti skirtingų tikslų. Dabar pagrindinis iššūkis yra paruošti dirvą tvarioms paslaugoms, kurios bus teikiamos ir pasibaigus „Konkurencingų sveikatos priežiūros paslaugų“ projektui.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

www.ehealthservices.eu

„REGIONŲ EKONOMINIAI POKYČIAI“ – TVARAUS EKONOMIKOS AUGIMO FORMAVIMAS

Kasmetinėje iniciatyvos „Regionų ekonominiai pokyčiai“ konferencijoje (2010 m. gegužės 20–21 d.) svarbiausios diskusijų temos buvo ekologiškesni Europos miestai ir tvarūs sprendimai energetikos bei IKT srityse.

Atlikdama naujovių ir ekonominio modernizavimo variklio vaidmenį, ši konferencija nagrinėjo, kaip augimas gali tapti tvarus per tikslingus veiksmus, intensyvesnį bendradarbiavimą ir politinį sutarimą.

„Sanglaudos politika turi išskirtinę galimybę prisidėti prie ES tvaraus augimo uždavinių“, – kalbėjo už aplinką atsakingas Komisijos narys Janezas Potočnikas savo pagrindiniame pranešime, aiškindamas, kad ji galėtų paskatinti pažangą taupiau išteklius naudojančios, konkurencingesnės ir ekologiškesnės ekonomikos link.

Konferencija įnešė indėlį siekiant šio tikslo, organizuodama praktinius seminarus ir inicijuodama vietos veiksmų planus, įteikdama 2010 m. „RegioStars“ apdovanojimus ir sukurdama galimybes užmegzti ryšius ir apsisiekti gera praktika.

Regionų veikla

Seminaruose buvo ieškoma naujų požiūrių aktualiomis temomis. Kalbėdamas apie tvarius IKT sprendimus, pranešėjas Lucas Soete iš Mastrochto mokslinių tyrimų ir mokymų centro UNU-MERIT padarė prielaidą, kad ilgalaikių mokslinių tyrimų ir naujovių skatinimo politika yra būtina, siekiant sumanaus, tvaraus ir įtraukaus augimo. „Turint omenyje finansinį spaudimą, kurį šalių narių biudžetai patirs artimiausius kelis metus, labai svarbu šiandien pabrėžti ypatingą Europos vyriausybių vaidmenį ir atsakomybę siekiant ilgalaikio viešojo įsipareigojimo remti mokslinius tyrimus ir naujoves“, – sakė jis.

Barselonos provincijos taryba prisidėjo prie diskusijos apie tai, kaip regionuose ir miestuose veiksmingiau naudoti energiją, pristatydamas pavyzdinį projektą, kuriuo siekiama veiksmingai įgyvendinti uždavinius sumažinti išmetamą anglies dvideginio kiekį. Savivaldybių tinklas padėjo pagerinti regiono kraštovarką, suformuluodamas tvarumo rodiklius ir teikdamas paramos paslaugas.

Seminare apie ekologiškesnius miestus daugiausia buvo kalbama apie pakartotino apleistų miestų rajonų ir užterštų sąvartynų sklypų panaudojimo svarbą miestų ir regionų plėtrai.

Paspartintų tinklų veiksmų planai

Konferencijoje buvo pradėti vykdyti vadinaujų paspartintų tinklų vietos veiksmų planai tokiomis temomis kaip naujovės, tvarumas, integracija ir socialinė įtrauktis. Čia buvo pristatyta kelių paspartintų tinklų reali patirtis. Turino miesto taryba pristatė tinklo „Sveikų bendruomenių kūrimas“ (Building Healthy Communities) vietos veiksmų planą. Ši iniciatyva iliustruoja tvaraus ekonomikos augimo socialinius aspektus: atkreipdamas dėmesį į sveikatos klausimus miestų aplinkoje, projektas pabrėžia koordinuotų veiksmų, apimančių įvairias politikos sritis, kaip antai aplinkos, socialinės arba ekonomikos, poreikį. Pavyzdžiui, dėl socialinio pažeidžiamumo kylančių sveikatos problemų neįmanoma išspręsti vien sveikatos politika.

„REGIOSTARS 2010“: NAUJOVIŠKŲ IDĖJŲ APDOVANOJIMAI

Konferencijos metu vykusioje ceremonijoje šešioms naujoviškiems projektams, gavusiems regioninį finansavimą, buvo įteikti „RegioStars“ apdovanojimai. Tarp laimėtojų buvo Belgijos „C-Mine“ centras, pertvarkantis pramoninį sklypą į verslininkų ir lankytojų centrą, Švedijos mikrofinansų institutas, padedantis migrantėms moterims gauti pradinį kapitalą verslui, Lietuvos aljansas „Langas į ateitį“, skatinantis senyvo amžiaus žmones, asmenis su negalia ir atokių vietovių gyventojus naudotis e. paslaugomis, naujas vokiškas ambulatorinės pacientų stebėsenos verslo modelis, Prancūzijos sparčiojo plačiajuosčio ryšio diegimo retai apgyvendintose vietovėse projektas ir Lietuvos tinklalapis esparama.lt, teikiantis informaciją apie ES struktūrinį finansavimą.

Kasmetiniais „RegioStars“ apdovanojimais, į kuriuos šiais metais pirmą kartą buvo įtrauktos dvi „CityStars“ kategorijos, siekiama atkreipti dėmesį į projektus, galinčius įkvėpti kitus regionus.

Pavyzdiniai regionai

Dalyviai atsivežė daug konkrečių naujoviškų ir tvarių sprendimų pavyzdžių. Juanas Alario iš EIB pristatė techninės pagalbos priemonę „Europos pagalba vietos energetikai“ (European Local Energy Assistance, ELENA), kuri padeda miestams ir regionams rengti tvarios energetikos projektus EIB finansavimui gauti. Jis paaiškino, kad ELENA projektai parengti taip, kad juos galima būtų pritaikyti ir kitose vietose ir tokiu būdu skleisti gerą praktiką. Per ES „Pažangios energetikos Europai“ programą finansuojama ELENA teikia pagalbą, pavyzdžiui, tvarios statybos arba ekologiško transporto projektams.

Čekijos Respublikoje, ERPF iš dalies finansuojant energetikos veiksmingumo priemones statybų sektoriuje, sumažėjo oro tarša CO₂ ir bendrovių veiklos išlaidos, buvo sukurta ekologiškų darbo vietų, o aplinka tapo sveikesnė.

Tarp kitų parodomųjų projektų – priegios prie e. valdžios paslaugų projektas PIKE ir B3 regionų veiksmai, siekiant sumažinti skaitmeninę takoskyrą diegiant geresnį plačiajuostį ryšį.

Iniciatyva „Regionų ekonominiai pokyčiai“ buvo pradėta 2006 m., siekiant suteikti regionams galimybę daryti veiksmingą ir koordinuotą įtaką politikai. Ji finansuojama per INTERREG IVC ir URBACT II programas.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/sustainable-growth/home_en.cfm

Regionų komiteto forumas dėl atskirties

Strategija „Europa 2020“ su jos „įtraukaus augimo“ strateginiu tikslu ir 2010-ieji Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metai neabejotinai atkreipė dėmesį į skurdo ir socialinės atskirties problemas.

Šiame kontekste birželio 8 d. ES Regionų komitetas surengė forumą, skirtą aptarti vietos ir regionų kovos su skurdu ir socialine atskirtimi būdus. Forumo tikslas buvo pristatyti kelis iš daugelio realių veiksmų pavyzdžių ir padėti vietos veiksnius perkelti į nacionalinę ir Europos politiką. Dėl ekonomikos krizės augant bedarbių skaičiui ir griežtėjant finansiniams apribojimams, šie veiksmai tampa dar svarbesni.

Konferencijoje daugiausiai dėmesio buvo skiriama trims plačioms temoms: priegios prie vietos socialinių paslaugų gerinimui, žmonių rengimui integracijai į darbo rinką ir sąlygų įtraukiai pilietybei sudarymui miestuose ir kaimo vietovėse. Vietos projektų vadovai ir kitos regioninės interesų grupės iš visos ES pasidalijo savo patirtimi, įvairiausiais būdais sprendžiant šiuos klausimus. Gausybė geriausios praktikos pavyzdžių pasižymėjo vienu bendru brožu – dėmesiu nepalankioje padėtyje esančioms visuomenės grupėms: skurstantiems vaikams, pabėgėliams ir prieglobsčio prašytojams, nedirbančiam jaunimui, žmonėms su negalia arba benamiams.

Baigiamojame sesijoje dalyviai sutarė, kad reikia geriau suprasti daugialypius nepalankioje padėtyje esančių asmenų poreikius ir laikytis požiūrio, grįsto žmonių privalumais – gabumais, pomėgiais, gebėjimais ir kvalifikacijomis. Šis požiūris jau pritaikytas daugelyje sėkmingų projektų, kuriuose ypatingas dėmesys buvo skiriamas skatinti entuziazmą ir motyvaciją ir suteikti žmonėms galimybę patiemis tvarkyti savo gyvenimus. Šią idėją geriausiai apibendrino vienas Škotijos projektas: „Kas daroma dėl mūsų be mūsų, neskirta mums“.

2010–2011 M. DATOS	RENGINYS	VIETA
2010 m. spalio 4–7 d.	8-osios Atvirų durų dienos – Europos regionų ir miestų savaitė www.opendays.europa.eu	Briuselis (BE)
Spalio 13–14 d.	ES Baltijos jūros regiono strategijos kasmetinis forumas http://www.bsssc.com/news.asp?id=8657&pid=79&sid=79	Talinas (EE)
Lapkritis (bus patikslinta)	Romų įtrauktis: Nuo duomenų rinkimo ir vertinimo iki įrodymais pagrįstos politikos http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm	Briuselis (BE)
Lapkričio 9 d.	Mikrofinansavimo priemonės http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Briuselis (BE)
Lapkričio 16–19 d.	ESPON savaitė (http://www.espon.eu/)	Lježas (BE)
Lapkričio 18–19 d.	JESSICA ir JEREMIE konferencija http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Briuselis (BE)
Lapkričio 22–23 d.	Neoficialus ministrų susitikimas	Lježas (BE)
Lapkričio 30 – gruodžio 1 d.	URBACT metinė konferencija http://urbact.eu/en/header-main/annualconference/	Lježas (BE)
Gruodžio 2 d.	Miestų forumas	Lježas (BE)
2011 m. sausio 31 – vasario 1 d.	5-asis sanglaudos forumas	Briuselis (BE)
Gegužės 26–27 d.	Konferencija „Regionų ekonominiai pokyčiai“ ir „RegioStars“ apdovanojimai	Briuselis (BE)

Daugiau informacijos apie šiuos renginius galite rasti mūsų „Inforegio“ interneto svetainės skyrelyje „Dienoraščio datos“ adresu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

„Panoramos“ žiemos leidime atidžiau panagrinėsime Penktąją sanglaudos ataskaitą, kuri bus paskelbta lapkričio pradžioje.

Vėlesniuose „Panoramos“ leidimuose ketiname paanalizuoti, kaip 2008 m. prasidėjusi pasaulinė ekonomikos krizė atskleidė daugeliui Europos šalių ir sričių būdingas struktūrines silpnybes, nepaisant jų ekonomikos plėtros ir socialinio vystymosi lygmens. Šiame leidime bus analizuojami įvairūs atsakymai, pateikiami remiantis Europos sanglaudos politika, ir „Panorama“ labai džiaugiasi įnašais ir projektų pavyzdžiais šia tema.

2011 m. „Panoramoje“ susipažinsime su teritoriniu bendradarbiavimu, todėl jei pageidaujate pasidalinti įdomiais minėtų sričių darbais, užduoti klausimų ar pareikšti savo nuomonę šiais ar kokiais nors kitais regioninės politikos klausimais, susisiekite su mumis adresu:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-8227

© Europos Sąjunga, 2010
Cituoiant būtina nurodyti šaltinį.

Europos Komisija, Regioninės politikos generalinis direktoratas
Komunikacija, informacija ir ryšiai su trečiosiomis šalimis
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
El. paštas: regio-info@ec.europa.eu
Interneto svetainė: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

KN-LR-10-035-LT-C

